

Vad associeras egentligen med begreppet feminism?

- En kvantitativ och kvalitativ studie av hur begreppet och identiteten feminism porträtteras i tidningarna Aftonbladet och Nyheter24.

Sofie Edmark
VT 2016

Examensarbete, 15 hp
Magisterkurs i kultur- och medievetenskaper
Handledare: Eric Carlsson

Abstract

Feminism is a concept that stands for equality and it is being lively discussed in both political, private and media spheres. As a concept that is so discussed and that is essential in the fight for equality between men and women, it is essential to study what is connected to it. The aim with this study was to examine how the concept feminism and the identity feminist were being illustrated and constructed in the newspaper Aftonbladet and newssite Nyheter24. The methods for the study were quantitative content analysis and critical discourse analysis. The focus of the study was to see what was connected to the concept feminism, how different subjects were connected to it and in which context it was discussed. The theories that were used were social constructivism, discourses, the agenda setting theory, framing theory, binary oppositions, gender and previous research about feminism in media.

In both the quantitative and qualitative analysis there were two discourses that defined feminism, and in the qualitative analysis we can also see a discourse around the identity feminist. The first discourse around the concept feminism was one that equated it with equality. It also painted it as a thing that you should have an opinion about, a movement that was connected to politics and society. Generally it gave the concept of equality a more political meaning with its descriptions.

The other discourse around the concept feminism, which challenged the other one, was one that painted feminism as a sexist, hypocritical and men hating movement. The discourse separated feminism and equality, and while the people in the articles stood for equal rights between men and women, they were against feminism. The discourse also suggested that you could be a feminist the wrong way, at least if you were a man.

The discourse around the identity feminist, that was explored in the qualitative analysis, showed the biggest difference between the news platforms. In both sources the feminist was described as a woman and almost never as a man or non-binary. In Nyheter24 the feminist was passive and a victim. In Aftonbladet the discourse was a bit more divided. It described the feminist as active and it included men in a more in a positive light. But when the female feminist was compared to a man it was suddenly described as passive.

Key words: Feminism, discourses, critical discourse analysis, woman, framing, the agenda setting theory, binary oppositions, social constructivism

Nyckelord: Feminism, diskurser, kritisk diskursanalys, kvinna, gestaltningsteorin, dagordningsteorin, binära oppositioner, socialkonstruktivism

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	1
1.1 Inledning.....	1
1.2 Syfte och frågeställningar.....	2
2. TEORI.....	4
2.1 TIDIGARE FORSKNING.....	4
2.1.1 Begreppet feminism.....	4
2.1.2 Uppfattning om feminism i media under 1990- och 2000-talet.....	5
2.2 MED EN SOCIALKONSTRUKTIVISTISK SYN PÅ VÄRLDEN.....	6
2.2.1 Världen består av diskurser.....	6
2.2.2 Genus och motsatspar.....	7
2.2.3 Den stereotypa feministen.....	8
2.2.4 Medierna och samhället.....	8
3. MATERIAL OCH METOD.....	10
3.1 MATERIAL.....	10
3.2 URVAL OCH AVGRÄNSNING.....	11
3.3 METOD.....	11
3.3.1 Kvantitativ innehållsanalys.....	12
3.3.2 Kritisk diskursanalys.....	13
3.4 MATERIAL- OCH METODDISKUSSION.....	17
4. RESULTAT.....	19
5. ANALYS.....	25
5.1 KVANTITATIV INNEHÅLLSANALYS.....	25
5.2 KRITISK DISKURSANALYS.....	27
6 SLUTDISKUSSION.....	38
6.1 SAMMANFATTNING OCH SLUTDISKUSSION.....	38
6.2 FÖRSLAG PÅ FORTSATT FORSKNING.....	40
4 KÄLLFÖRTECKNING.....	41
5 KODSCHEMA.....	45

1. Inledning

Feminism är ett laddat, omdebatterat och tvetydigt ord. Det är ett begrepp som många gånger ifrågasätts och som används olika i olika sammanhang. Nationalencyklopedin definierar feminism som en ”social rörelse för jämställdhet” med kvinnokampen som fokus (NE, 2016). Feminismen är ett paraplybegrepp för de politiska åsikter som anser att kvinnor missgynnas i dagens samhällsstruktur och därefter vill ändra på det för att få lika villkor och rättigheter för alla kön i dagens samhälle (Gemzöe, 2014). Feminism är ett synsätt och ett verktyg för förändring. Under de senaste hundra åren har människor i feminismens namn kämpat för kvinnors rättigheter och jämställdheten mellan kvinnor och män. Kampen har rört allt från rösträtt för alla (Riksdagsarkivet, 2015) till reformer som ska främja jämställdheten, som till exempel att bygga ut förskolan eller få en mer jämställd föräldrapenning (prop,1975/76:92; prop, 2014/15:124). Ordets popularitet svajar fram och tillbaka och verkar nu vara i en uppsving. Det självutnämnda feministiska partiet Feministiskt Initiativ diskuterades mycket under föregående EU-val (där de fick mandat) och riksdagsvalet 2014 (Expressen, 2014; SvD, 2014). Dessutom kallar allt fler partier sig för feministiska, som till exempel Liberalerna och Socialdemokraterna (Liberalerna, 2016; Socialdemokraterna, 2016). Samtidigt verkar det finnas en motdiskurs där folk kallar sig för antifeminister och inte associerar feminism med en strävan efter ett jämställt samhälle, utan med extremism och manshat.

Denna kamp om begreppets betydelse syns också i i våra nyhetsmedier, där feminism aktivt debatteras i form av artiklar, krönikor och debattartiklar. Vi har så kallade kända personer, som artisten Zara Larsson, som aktivt kallar sig feminist (Larsson, 2015), och folk som aktivt ställer sig mot begreppet i till exempel debattartiklar. De menar att feminismen har gått för långt och inte främjar jämställdheten i samhället (Nyroos, 2015). Att se hur olika massmedier behandlar begreppet feminism är angeläget då massmedierna är en av de faktorer som påverkar vår verklighetsuppfattning. Enligt den så kallade dagordningsteorin bidrar massmedier till vilka ämnen som ska anses vara betydelsefulla och aktuella (Shetata, 2012, 319). Detta i kombination med att massmedier också bestämmer vinkel och porträttering av dessa ämnen, alltså via gestaltning bidrar till vilken bild vi får av ett fenomen eller händelse (Shetata, 2012, 327-328). Språk är en social praktik som hjälper till att forma vår verklighet samtidigt som det speglar vårt samhälle.

I och med att feminism verkar definieras och värderas olika i olika sammanhang kan det påverka människors attityd gentemot både rörelser, människor och annat som ställer sig bakom begreppet.

För frågan är vad gemene person tror de står bakom när de sammansvetsas med feminism och vad feminism betyder i folkmun gentemot vad det faktiskt är. Materialet i denna studie kommer från Aftonbladet och Nyheter24. Detta för att göra en jämförelse mellan en mer traditionellt präglad nyhetsförmedlare och en som skapats som ett resultat av digitaliseringen. Det är både intressant att se i fall gestaltningen av feminism skiljer sig mellan Aftonbladet och Nyheter24 och hur de tillsammans framställer begreppet.

1.2 Syfte

Syftet är att genom både en kvantitativ innehållsanalys och kvalitativ diskursanalys undersöka konstruktioner av begreppet och identiteten feminism i Aftonbladet och Nyheter24 samt att se ifall beskrivningarna och begreppets diskurser skiljer sig mellan tidningarna. Detta för att det i dagens samhälle, där jämställdhetsfrågan är hetare än aldrig förr, är viktigt att se vad som associeras med ett så pass centralt begrepp som ska stå för kvinnors rättigheter och samhällsförändring. Dess betydelsediskurs är essentiell att kartlägga för att den påverkar i sin tur hur villiga människor är att ta sig ann budskapet begreppet försöker framföra, samt hur de uppfattar vad som bör göras. Språket speglar människors synsätt samtidigt som det formar det. Olika opinionsbildare som nyhetssajten Nyheter24 och tidningen Aftonbladet är därför både med och skapar verkligheten samtidigt som de reflekterar den.

Frågeställningar:

- Vilka betydelser kopplas till begreppen feminist och feminism i Nyhetssajten Nyheter24 samt tidningen Aftonbladet?
- Vilka skillnader respektive likheter finns det?
- Vilka subjekt kopplas till feminist och med vilka adjektiv beskriver texten dessa?
- I vilket sammanhang tas begreppet upp?

2. Teori

Med en socialkonstruktivistisk utgångspunkt undersöker studien diskurser kring begreppet feminism. Teorierna och den tidigare forskning som tas upp här nedan används för att sätta in studien i en samhällskontext samt för att se hur Aftonbladets och Nyheter24s texter bygger upp en verklighetsuppfattning och definition av begreppet feminism och identiteten feminist. De används också för att diskutera vilken inverkan gestaltningarna kan ha på människor och samhället.

2.1 Tidigare forskning

2.1.1 Begreppet feminism

Då uppsatsen centrerar kring begreppet feminism är det viktigt att ta upp och diskutera hur det faktiskt definieras. Nationalencyklopedin definierar, som tidigare nämnt i inledningen, feminism som en "social rörelse för jämställdhet" med fokus på kvinnokampen (NE, 2016). Lena Gemzöe definierar i sin bok "*Feminism*" att en feminist är en person som anser att kvinnor först och främst är underordnade män och sedan att det förhållandet bör ändras. Hon syftar till maktstrukturerna inom olika samhällsområden och menar det generellt. Det betyder därför inte att alla män har makt över alla kvinnor (Gemzöe, 2014, 14-16). Gemzöe talar även om begreppets brister och att definitionen av feminism är för generell. Begreppet osynliggör till exempel andra sociala villkor och förtrycksstrukturer som etnicitet, klass och kultur. Därför menar hon att definitionen snarare ska ses som ett feministiskt grundantagande (Gemzöe, 2014, 26-27). I denna studie är dessa brister inte i fokus, men det är viktigt att beakta för att studien inte ska få samma kritik för att vara exkluderande och osynliggöra andra förtryck än det mot kvinnor. I studien noteras det ifall texterna är exkluderande eller särskiljande, till exempel om inte annat än kön nämns i samband med feminism och om det bara associeras till en viss hudfärg, sexuell läggning, klass eller dylikt.

June Hannam definierar i sin bok, också kallad "*Feminism*", begreppet väldigt likt Lena Gemzöe. Hon säger att feminism står för "en samling idéer som erkänner att kvinnor är underordnade män och försöker göra något åt den maktobalans som råder mellan könen". Hon menar att feminismen bygger på en uppfattning att kvinnors villkor är socialt konstruerade och därmed kan förändras (Hannam, 2014, 21).

Det finns många olika typer av feminism, alltså olika åsikter om hur det jämlika samhället ska uppnås eller om hur olika maktförhållanden bör uppmärksammas. De större och vanligaste typerna är liberalfeminismen, den socialistiska feminismen, den socialistiska radikalfeminismen och

radikalfeminismen (Gemzöe, 2014, 33). Det finns även inriktningar som fokuserar på exempelvis queerteori och postkolonialism.

Enligt Lena Gemzöe slog begreppet feminism igenom i det politiska språkbruket först på 1990-talet. Tio år senare kallade många politiker sig för feminist (Gemzöe, 2014, 14). Ordet fick en positiv laddning på det politiska fältet och det uppstod en kamp om att definiera vad feminism stod för. Dock så fanns det fortfarande motstånd och fördomar. Idag så är en vanlig nidsbild av en feminist "en frustrerad, kolerisk, manhaftig kvinna som inte kan få någon man för att hon är så ful" (Gemzöe 2014,16-17). Det sker alltså en kamp om vad den "riktiga" definitionen av feminism är och då även i relation till vad som är manligt och kvinnligt. Därför är det som i denna studie viktigt att se hur identiteter konstrueras i relation till begreppen, då det kan säga mycket om olika maktförhållanden.

2.1.2 Uppfattning om feminism i media under 1990- och 2000-talet

I "The Women's Movement and the Media: Constructing a Public Identity" från 1992 har Elisabeth A. Van Zoonen undersökt hur den återuppstådda kvinnorrörelsen i början av 1970-talet i Holland framställdes i media. Aktivister målades upp som annorlunda än vanliga kvinnor och kvinnorrörelsen konstruerades som riktad mot män (Van Zoonen, 1992, 468-489, 471-472). Då kön och identitet också undersöks i denna studie kan det vara intressant om liknande resultat återfinns i studiens material.

I artikeln "The F Word, How the Media Frame Feminism" berättar Baker Beck om amerikanska massmediers framställning av feminism i relation till femininitet. Hon konstaterar i sin undersökning att många amerikanska kvinnor faktiskt står bakom de åsikter som karakteriserar feminism men att de inte vill förknippa sig med etiketten feminist (Baker Beck 1998, 140). I en undersökning visades det att endast en tredjedel ville kalla sig för just det (Baker Beck 1998, 140). Illviljan att associera sig med ordet beror enligt Beck på mass medias maktposition och inverkan i vårt moderna samhälle. I och med att media upprätthåller särskiljningen mellan kvinna och man upprätthåller de också maktförhållandet däremellan. Feminismen porträtteras att ifrågasätta denna maktordning, vilket gör att begreppet går mot verkligheten som byggs upp (Baker Beck 1998, 140-141).

2.2 Med en socialkonstruktivistisk syn på världen

Den här studien har en socialkonstruktivistisk syn på världen och på sitt material. Det innebär att den ser världen (och begreppet feminism) som en social konstruktion. Socialkonstruktivismen är ett brett tankesätt och teoretikern Vivien Burr (1995, 2-5) påpekar att det är svårt att ge en karaktäristik som täcker dess breda spektra. Hon har sammanfattat fyra antaganden som ligger till grund för fältet. Först så har socialkonstruktivismen en kritisk inställning till självklar kunskap och att det därför inte går att betrakta som objektiv sanning. Till exempel är feminism en produkt av kategoriseringar och tolkningar. Det sociala handlandet är en konstruktion som bevarar vissa mönster, som i sin tur upprätthålls genom sociala processer och interaktioner. För det andra ser socialkonstruktivismen verklighetsuppfattning som historisk och kulturell specifik. Det betyder alltså att feminism betraktas på olika sätt beroende på kontext. Synsättet ser även ett samband mellan våra sociala praktiker och hur vi uppfattar kunskap och världen. Till sist ser socialkonstruktivismen ett samband mellan kunskap och social handling. Olika världsbilder gör att vissa former av handlingar blir mer naturliga än andra. Det är viktigt att tänka på att språket är vad som ger oss åtgång och uttryck av verkligheten, och därför inte kan skiljas från den. Därför kan vi inte avbilda verkligheten helt objektivt (Bergström & Boréus 2005, 22).

2.2.1 Världen består av diskurser

Diskurstänket härstammar ur socialkonstruktivismen och bygger vidare på hur vi konstruerar våra verklighetsuppfattningar. Det kan ses som ”kluster” av sociala praktiker. Diskurser är själva konstruktionerna vi skapat och genom att undersöka dem går det att se mönster och bakomliggande praktiker som styr vårt beteende och vår verklighet. I och med att en diskurs är en social konstruktion är den flytande samt föränderlig. Enligt Winther-Jørgensen och Phillips är diskurser ”ett bestämt sätt att se på världen” (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 5). Enligt Peter Berglez handlar diskurser om språkliga praktiker, exempelvis att skriva och prata. Enligt Berglez kan hela samhället ses som en diskurs där alla ”osynliga” strukturer, värderingar och normer äger rum (Berglez, 2010, 271-272). Feminism är i sig en diskurs som byggts upp av samspel mellan olika sociala praktiker och som fått sina betydelser av historien och olika val. Inom begreppet feminism finns det i sin tur olika diskurser, alltså olika sätt att se på begreppet och uppfatta dess syfte.

Grunden till denna studies kvalitativa analys är Norman Faircloughs kritiska diskursanalys, som förklaras ytterligare i uppsatsens metodavsnitt. Fairclough skiljer på diskursiv praktik och icke-diskursiv praktik. Icke-diskursiva praktiker är till exempel vissa politiska och ekonomiska institutioner. Det är praktiker som en gång kan ha varit diskursiva, men nu är tillräckligt etablerade i

samhället så att de inte kan undersökas under samma premisser som diskurser. De kämpar inte längre för att skapa mening (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 12). De har sin egen mekanism och egna logik. Fairclough menar att diskurser konstruerar sociala identiteter, vidhåller befintliga sociala relationer och bidrar till att upprätthålla rådande maktstrukturer. De bär på mycket makt samt reproducerar och förändrar kunskap. Diskursen har en dialektisk relation till världen, alltså händelser, institutioner, kunskap, situationer och sociala strukturer. De är både konstruerade av samhället samtidigt som det är en del av det som konstruerar det. De kan influeras av sociala krafter som inte är av diskursiv karaktär (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 68).

2.2.3 Genus och motsatspar

Feminism ifrågasätter vad som förknippas med manliga och kvinnliga egenskaper och maktstrukturen däremellan. Feminism bygger på begreppet genus, som syftar till hur manligt och kvinnligt är en social konstruktion som är föränderlig. Denna konstruktion gör att könen tillskrivs olika egenskaper och därefter kategoriseras och behandlas olika (Hirdman, 2001, 77-88). I relationen mellan manligt och kvinnligt skapas en hierarki, en så kallad könsmaktsordning (Gemzöe 2014, 82-83). Det byggs ett motsatspar, en binär opposition. Det är ett resultat av kategorisering och produktion av skillnader som är en essentiell del av att skapa mening omkring oss. För att veta vad någonting är behövs det veta vad det inte är (Hall, 2013, 232-233). Maktförhållandet dem emellan är inte på likt åt båda hållen och existerar inte på samma villkor (Hall, 2013, 232-233). Den dominanta parten är A och tilldelas positiva egenskaper och attribut medan andra parten målas upp som dess motsats. Den andra parten blir då inte B, utan "inte A". Kvinnligt definieras därför utifrån vad som är manligt (som räknas som den dominanta parten), till exempel subjekt/objekt, oberoende/beroende och aktiv/passiv (Gemzöe, 2002, 83). I denna studie undersöks det hur identiteten feminist byggs upp och vilka egenskaper som den tilldelas (Gemzöe 2014, 81-82).

2.2.4 Den stereotypa feministen

En stereotyp är en gruppering av individer och en grov förenklad föreställning om dem (Lindgren, 2009, 92). Exempelvis reduceras en person till vissa av sina drag som sedan förstoras och förenklas. Det är främst de större, greppbara och allmänt kända karaktärsdragen som lyfts fram. Att stereotypisera görs för att sära på det normala och acceptabla från det som är onormalt och oacceptabelt (Hall, 2013,247). Stereotyper är exkluderande och fasthåller den sociala och symboliska ordningen i samhället. De tenderar att förekomma där ojämlikhet av makt förekommer, till exempel könsmaktsordningen (Hall, 2013,247). Utöver att påverka hur vissa uppfattas vara påverkar stereotyper också hur någonting "bör" vara (Allan, 1999, 166).

2.2.5 Medierna och samhälle

Dagordningsteorin

Dagordningsteorin (agenda setting) menar att medier är en av de faktorer som styr vilka samhällsfrågor människor uppfattar som viktiga och bildar åsikter om. Medier har ett finger med i spelet och bestämmer vilka diskurser som ska prioriteras före andra och hur vi enligt en socialkonstruktivistisk anda ska bygga vår verklighetsuppfattning. I artikeln *The agenda setting function of the mass media* skriver Maxwell McCombs och Donald Shaw om studien som är grunden till teorin. Där ser de med hjälp av en innehållsanalys ett samband mellan mediedagordningen och medborgarnas dagordning i staden Chapel Hill (McCombs & Shaw, 1972, 177). Teorin menar alltså att medier delvis styr människors verklighetsuppfattning och påverkar vad och vilka medborgare reflekterar kring samt vad som finns på deras radar (Shetata, 2012, 318). Detta gäller både objekt som sakfrågor och aktörer som politiska personer, kändisar och politiska partier.

Framingeffekter

Teorierna kring framingeffekter, även kallad gestaltningsteorin, är några av de massmediala teorierna som fått störst genomslag i svensk medieforskning de senaste 10-15 åren. Det handlar främst om hur en händelse eller fråga ramas in, gestaltas och ges en specifik innebörd, alltså själva processen som leder fram till hur sakfrågor eller händelser tillskrivs mening inom masskommunikationen (Shetata, 2012, 327-328). Det handlar om hur en diskurs ramas in, till exempel ur vilken infallsvinkel feminism skrivs om. Beskrivs det som en politik fråga, någonting roligt eller som ett problem? En av de största teoretikerna som talar om framing är Robert Entman (1993, 51-58), som menar att gestaltning är när vissa aspekter av en uppfattad verklighet väljs ut och de görs mer framträdande i en kommunicerande text. Det görs för att främja en viss problemdefinition, orsakstolkning, moralisk bedömning och/eller en föreslagen lösning på ett beskrivet problem (Entman, 1993, 51). Detta kan antingen ske medvetet av till exempel politiker som vill framföra en viss image av sig själv, eller omedveten i till exempel massmedier i form av nyhetsvärdering och vad som väljs att tas med och inte i en text.

Efter studier kan det skiljas på två olika typer av framingeffekter, ekvivalensgestaltningar och sakgestaltningar. Ekvivalensgestaltning undersöker hur olika (fast som är logiskt likvärdiga) ord och formuleringar påverkar människors attityder och uppfattningar i en fråga (Shetata, 2012, 328). Ekvivalensgestaltning påverkar ifrån vilken vinkel vi angriper en diskurs, och pratas feminism om

till exempel antingen som någonting hämmande eller som någonting som öppnar möjligheter så påverkar det hur vi kommer att angripa dess diskurser. Sakgestaltning fokuserar på hur gestaltning används av partier, politiker och intresseorganisationer i deras opinionsbildning. I denna studies fall kan det till exempel röra sig om hur olika politiska aktörer talar om feminism för att framföra sina ideologiska och politiska värderingar (Shetata, 2012, 329).

3. Material och metod

Studiens material består av artiklar från dagstidningen Aftonbladet och nyhetsajten Nyheter24. I kommande avsnitt så beskrivs materialet och dess avgränsningar, samt motiveras urvalet. Därefter beskrivs studiens två analysmetoder, den kvantitativa innehållsanalysen och den kritiska diskursanalysen. I slutet diskuteras materialets och metodernas för- och nackdelar, hur urvalet påverkar studien samt forskarens roll och påverkan på sin forskning.

Aftonbladet

Aftonbladet är Sveriges största kvällstidning och startades år 1830. Tidningen kallar sig "obunden socialdemokratisk". Under senare delen av 2000-talet har fokus flyttats över från papperstidningen till tidningens nyhetsajt. Under vecka tolv 2016 hade Aftonbladet 4,7 miljoner unika webbläsarbesökare (KIA-index, 2016). Aftonbladet arbetar bland annat med sensationsjournalistik, något som enligt Marina Ghersetti är journalistiskt material som innehåller någon form av spekulation, överdrift eller hårdvinkling (Ghersetti, 2004, 241-242). Fokus ligger alltså på det sensationella och uppseendeväckande samt anses innehållet vara mer populistiskt och skandalinriktat. Sakligheten är inte lika central (Ibid; Hadenius, Weibull, 2011, 295). Aftonbladet har en etablerad plats i den svenska medievärlden och därför har de även stor inverkan på dagordningen.

Nyheter24

Nyheter24.se är en nyhetsajt som har funnits sedan 2008 (Dagens media, 2008). Till skillnad från Aftonbladet finns källan endast digitalt och det är dess ursprungliga publiceringsplattform. Nyheter24 identifierar sig som en "oberoende nationell nyhetsförmedlare på internet". Nyheter24 hade under vecka tolv 2016 296 829 unika webbläsarbesökare. Nyheter24 är den nätbaserade tidningen som är högst upp på KIA-index (KIA-Index, 2016). Sajten skapades specifikt för just den digitala publiceringsformen och är anpassad efter dess villkor. Några exempel på den digitala plattformens villkor är att innehållet varierar (även om ramen håller sig konstant) och ständigt kan uppdateras allt eftersom artiklar och liknande blir färdigskrivna. Internet, där den digitala plattformen håller hus, är i sig ett flexibelt medium (Bauréus, 2000). Informationen är där också uppdelat på ett sätt som gör det lätt för läsaren att hitta det denna söker efter, vilket gör att läsaren inte behöver läsa det denna inte finner intressant. Den har även utrymme för dialog (Littorin & Persson, 2007), till exempel att kunna kommentera eller dela en artikel.

3.1 Material

Det empiriska materialet i studien är tryckta och digitala artiklar från kvällstidningen Aftonbladet och digitala artiklar från nyhetssajten Nyheter24. Upplagorna skiljer sig i storlek men dess kontrast är intressant. Nyheter24 för inte journalistik i samma bemärkelse som Aftonbladet och är betydligt nyare på den journalistiska kartan. I en värld där det digitala tar allt mer plats är det intressant att se skillnaden mellan en mer traditionell opinionsbildare och en relativt ny som från början anpassat sig efter dagens medie villkor.

Det är den dagliga publiceringen som är i fokus, då det är den människor tar till sig mest kontinuerligt. Materialet ska ha publicerats under perioden 1 augusti 2015 till 30 mars 2016, då studiens tanke är att vara så aktuell som möjligt. Tidsspännets längd anpassades efter mängden önskat material. Sökningarna i det digitala mediearkivet Revider, där materialet hämtades, visade att feminism diskuterades flitigt i flertal olika sammanhang både 2015 och i början av 2016.

Materialet är som tidigare nämnt hämtat ur det digitala mediearkivet Revider, som går att nå via Umeå universitets biblioteks hemsida. Sökfraserna för urvalet var feminism och feminist, då det är vad som kopplas till dem och i vilket sammanhang de används som studien undersöker. Bilder och videos har exkluderats från undersökningen då artiklarnas huvudämne nödvändigtvis inte är feminism och bilderna därför kan röra någonting helt annat. Fokus ligger dessutom på det skrivna språket, inte det visuella.

3.2 Urval och avgränsning

3.2.1 Kvantitativt urval

All sorts skrivet material togs med i den kvantitativa delen, allt från opinionsskapade texter som ledare, krönikor och debattartiklar till nyhetsartiklar. Det enda som sällats bort är artiklar från andra hemsidor, eventuella dubletter och hänvisningar till tester. Studiens syfte är att se till den allmänna tonen, och då är det inte relevant om en text återger en händelse eller framför en personlig åsikt. Vid den kvantitativa analysen gick allt material igenom. 33 artiklar sorterades bort från Nyheter24s urval, vilket gjorde antalet analyserade artiklar till 109 stycken. Från Aftonbladets urval föll 59 artiklar bort, vilket gjorde antalet artiklar till 127 stycken. Skillnaden var inte tillräckligt stor för att göra en specifik urvalsmetod relevant och därför togs allt material med i analysen, vilket gör det totala antalet artiklar till 237 stycken.

3.2.2 Kvalitativt urval

Totalt 14 artiklar valdes ut till den kvalitativa analysen, alltså 7 artiklar från vardera tidning. Materialurvalet skedde strategiskt och artiklarna valdes utifrån de teman den kvantitativa analysen visade (exempelvis artikeltyp, tema och subjekt). Ambitionen var att basera urvalet på intressanta exempel som innehåller någorlunda utvecklade resonemang kring det som uppsatsen undersöker.

3.3 Metod

Metoderna som har används i denna studie är kvantitativ innehållsanalys och kritisk diskursanalys. Den kvantitativa analysen är kortfattad och dess resultat användes för att gå vidare med den kritiska diskursanalysen, som i sin tur fokuserar på språket, omgivningen och den sociala aspekten. Viktigt att också notera är att Norman Fairclough, vars diskursanalytiska tänk ligger till grund för den kvalitativa analysen, ser diskursanalysen som både en teori och metod. Dess begrepp och metodiska riktlinjer ska användas tillsammans. Den teoretiska bakgrunden finns i teoriavsnittet.

3.3.1 Kvantitativ innehållsanalys

För att få en övergripande uppfattning om materialet gjordes en kvantitativ innehållsanalys. Metoden är anpassad för att göra kvantitativa jämförelser och se mönster i texter. Det den undersöker är vad som explicit uttrycks, men metoden kan i vissa fall komma åt det bakomliggande om det antyds i texten, som till exempel värderingar och hur någonting beskrivs (Bersgröm & Boréus, 2012, 52-53). Med hjälp av variabler, alltså standardiserade frågor till materialet, angriper en kvantitativ innehållsanalys det enskilda för att kunna säga någonting det generella (Nilsson, 2010, 119). Vilken text som helst kan analyseras på det här viset och i denna studie består materialet av artiklar av olika slag, som ledare, debattartiklar, krönikor och nyhetstexter. Fokus ligger på att se i vilken kontext feminism diskuteras samt se vem som typiskt sett kopplas till identiteten feminist i form av ord och associationer.

Det grundläggande för en kvantitativ innehållsanalys är objektivitet (att den ska vara oberoende av den forskare som utför den) systematik (tillvägagångssättet ska vara definierat), kvantitet (variablerna ska kunna beskrivas i frekvens eller omfång) samt manifest innehåll (alltså att analysen begränsas till det som klart kan utläsas från texten av varje enskild iakttagare) (Nilsson, 2010, 121-122). Dock så har denna studie främst en socialkonstruktivistisk utgångspunkt, vilket har beaktas även i den kvantitativa analysen. Därför ligger objektiviteten inte i lika stort fokus som de övriga tre grunderna.

För att gå igenom materialet krävs en viss genrekännedom, vilket i detta fall är journalistik,

kommunikation och feminism (Bergström & Boréus, 2012, 53). Inför den kvantitativa innehållsanalysen formades ett kodschema, alltså en definition av studiens variabler och variabelvärden. För att eliminera tolkningsproblem och oklarheter utarbetades kodschemat med hjälp av en testkodning (Bergström & Boréus, 2012, 56). När variablerna utformades låg studiens frågeställningar i fokus. Materialet analyserades manuellt på grund av att tid inte skulle förloras till att sätta sig in i ett digitalt analysverktygs tekniska aspekter. Analysverktygen formades både deduktivt och induktivt. Variablerna var preliminära och anpassades under testanalysen efter vad materialet faktiskt innehöll. När variablerna skapades eftersträvades två mål som Åsa Nilsson beskriver (2010, 137) - att det ska kunna kopplas ett värde till varje artikel, och att variablerna inte ska kunna överlappa varandra (Nilsson, 2010, 141). För att säkerställa att allting skulle kunna hamna i en kategori fick samtliga variabler alternativet "Övrigt/framgår ej". Detta för att kunna koda det som inte riktigt passar in någon annanstans (Ibid).

3.3.2 Kritisk diskursanalys

Studiens huvudsakliga analys utgår från Norman Faircloughs kritiska diskursanalys och hans tredimensionella analysmodell. Detta för att identifiera förändringar eller konstruktioner i en rådande diskurs. Relationen mellan samhälle och språk är central i den kritiska diskursanalysen. Fairclough lägger fokus på intertextualitet, det vill säga att en text bygger på element från andra diskurser och andra texter. När en kritisk diskursanalys görs så går den som analyserar in med attityden att problematisera och hitta maktrelationer i analysobjekten (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 69). I denna studie är tanken att se vilka maktrelationer som finns kopplade till begreppet feminism och identiteten feminist. Genom att uppmärksamma dessa vill studien bidra till att försöka jämma ut maktförhållanden i samhället och dess kommunikationsprocesser. Som det nämns i teorin fungerar diskurser ideologiskt. Det ideologiska är en essentiell del av meningens produktion och reproduktion, samt dominansrelationers transformation. Norman Fairclough influeras i sin tolkning av Michael Foucaults syn på makt. Han ser alltså diskurser som krafter som skapar subjekt och agenter samt att de är produktiva, inte individuella (Winther-Jørgensen & Phillips & Phillips, 2000, 72). Forskningen är alltså inte politiskt neutral, utan material angrips med en kritisk ingång och minoritetens parti tas.

Studien ser i kritisk diskursanalytisk anda diskurser som språkliga praktiker och lägger fokus på regelbundenheten i hur språket nyttjas (Fairclough, 1995, 7). Synsättet som är central i denna forskning är alltså att språket är till grund för vad vi tänker och vad vi gör. Det finns materiella ting, men Fairclough menar att de får sina betydelser genom språket och värderas också genom det

(Bergström & Boréus, 2012, 279). Därför ligger fokus i denna forskning på texter där begreppen feminism och feminist nämns, då det är i dessa sammanhang begreppen får sin betydelse.

Fokus ska enligt den tredimensionella modellen ligga på två dimensioner, den kommunikativa händelsen (språkbruk som tidningsartikeln eller film), och diskursordningen (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 73). Fairclough (1995, 56) skiljer på diskursordningen på två sätt, vilka som är diskurser och vilka som är genrer. Han menar att diskurser är de språkliga konstruktionerna som representerar en bestämd social praktik, och genrer är sättet dessa konstruktioner framförs på. I den här studien är det till exempel feminismens diskursordning, och en genre kan vara nyhetsgenren.

Faircloughs analys har en lingvistisk utgångspunkt och består av tre dimensioner: text, diskursiv praktik och social praktik. Det är alltså textens egenskaper, de produktions- och konsumtionsprocesser som är bundna till texten och den bredare sociala kontexten som den kommunikativa händelsen är en del av (både diskursiva och icke-diskursiva praktiker) (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 74). En kommunikativ händelse formar och formas av den bredare sociala praktiken genom dess förhållande till diskursordningen (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 76).

Den tredimensionella modellen

Text

Den textuella analysen sker på en lingvistiskt nivå och intresserar sig för artiklarnas struktur, ordval och meningar (Fairclough, 1995, 58). På den textuella nivån behandlas händelser och sociala relationer, konstruktionen av verkligheten, sociala identiteter och sociala relationer (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 69). Syftet är att ta reda på de olika ideologiska konsekvenser som olika språkliga former kan ha och se olika aspekter i texten (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 87). I denna studie ligger fokus på artiklarnas ethos och grammatik.

Ethos handlar om hur identiteter byggs samt ges makt och trovärdighet (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, 88). Genom att se hur de olika subjekten i texterna beskrivs och vilka titlar de associeras till kan deras trovärdighet analyseras. Har personen en tung titel och beskrivs med positiva ord så har personen stark *ethos* och därmed stärks deras åsikters och uttalandens trovärdighet.

I en *grammatisk analys* intresserar man sig för olika aspekter i en texts meningsbyggnad. *Transitiviteten* syftar till hur händelser och processer kopplas till subjekt och objekt. Detta undersöks för att se maktstrukturer, vem och vad som fördelar makten att förändra och agera, samt vem som är maktlös och endast råkar ut för en händelse och tar emot antingen ord eller handlingar. I denna uppsats ligger fokus på att se till processer och deltagare. Det finns två slags processer, handling (när något avsiktligt utförs av någon) och händelse (till exempel en förändring i världen som uppstår utan att någon avsiktligt utför någonting). Deltagare kan också delas in i två kategorier, mottagare och agenter. Mottagaren är en individ som påverkas av en agents handlande. Agenten är den som utför en handling. *Modalitet* handlar om styrkan i förbindelser i det textuella påståendet. Det finns starka objektiva modaliteter och svaga subjektiva. En stark modalitet är till exempel när någonting ”är” någonting, som till exempel ”feminismen är...”. Svag modalitet är istället när det förminskas, till exempel ”feminismen är lite...” (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 87-88). I studien är det intressant att se om feminism beskrivs att vara någonting rent objektivt eller subjektivt, och om teserna stärks eller försvagas genom hur säkra de låter. Modaliteten rör också i fall textförfattaren ger läsaren ”tillåtelse” att göra någonting, alltså legitimerar någonting, i den här studiens fall feminismen. Det innefattar även intonation, alltså att texten distanserar sig från feminismen genom ordval (ibid). Att undersöka detta är viktigt för att se hur någonting som gestaltas uppfattas, vilka påståenden som ges makten att vara fakta och vad som framställs som subjektiva tolkningar. Både transitiviteten och modaliteten ser till maktförhållanden och ideologiska verklighetsframställningar.

Den diskursiva praktiken

När den diskursiva praktiken analyseras ligger fokus på hur texten är producerad och hur den konsumeras. Det kan undersökas på flera vis. I denna studie sker detta främst genom kopplingar till tidigare forskning inom ämnet feminism i medier. Detta för att se hur artikelförfattarna bygger sina texter på diskurser och genrer som redan finns och hur detta påverkar materialets innehåll, alltså de sociala riktlinjerna för produktion och tolkning av materialet (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 75). De produktionsförhållanden som beaktas är antal läsare av tidningarna, samt dess publiceringsformat och de villkor som medföljer det. Detta för att det är det som går att tillgå som har tillräckligt stark trovärdighet. För att se till andra produktionsvillkor som ekonomi, värderingar och dylikt behövs exempelvis intervjuer, vilket gör att det handlar om enskilda personers subjektiva åsikter. De produktionsvillkoren beaktas därför inte i denna studie, då den önskas bygga på reliabel fakta och inte åsikter. Därför kan studien endast uttala sig delvis om den diskursiva praktiken.

Fokus ligger på materialets *intertextualitet* och *interdiskursivitet*. Intertextualiteten syftar till textens förhållande till tidigare kommunikativa händelser (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 77). Det är de historiska influenserna som bygger upp själva texten, allt från citat till hur ett ord används i ett sammanhang. Genom att analysera denna kedja kan det ses hur innehåll förändras och upptäcks (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 87). Detta görs främst genom att studiens resultat kopplas till tidigare forskning och jämförs med tidigare diskurser om feminism som andra analyser har hittat. Kopplar till exempel en text begreppet feminism till ”att ge kvinnan samma rättigheter som mannen” kan detta ses reproducera den definition av begreppet som nämns i teorin, både Hannams och Gemzöes.

För att undersöka interdiskursiviteten jämförs då också textens diskurser med de som redan existerar. Vid hög interdiskursivitet kopplas diskurserna samman med förändring, alltså utmanar de tidigare diskurserna som till exempel motsatsförhållandet mellan man och kvinna. Låg interdiskursivitet tyder däremot på reproduktion av de diskurser som redan finns (Fairclough, 1992, 78-86). I exemplet skulle detta innebära att en text reproducerar föreställningen om att mannen har makt över kvinnan.

Den sociala praktiken

Efter en analys av den textuella och diskursiva praktiken är det dags att sätta in dem i den sociala kontexten. Det är själva relationen mellan texten, den diskursiva praktiken och den sociokulturella praktiken som är det intressanta i analysen (Fairclough 1995, 57). Placeringen i denna praktik har två aspekter. Den ena är att kartlägga relationen mellan den diskursiva praktiken och den diskursordning som den ingår i, alltså feminismen. Den andra är att kartlägga de icke-diskursiva, sociala och kulturella relationer och strukturer som skapar ramen för den diskursiva praktiken (Fairclough 1992, 237-238). Alltså gäller det att se till hur de diskurser den diskursiva praktiken ingår i för att se hur de olika diskurserna regleras och fördelas. Detta för att kunna se de ideologiska, politiska och sociala konsekvenserna (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 90). Det är här, på denna nivå, som frågan om förändring och ideologiska konsekvenser kan närma sig, men även vilket status författaren försöker tilldela de olika aktörerna i texten (Winther-Jørgensen & Phillips 2000, 91). Här appliceras bredare, mer omfattande teorier. Det är den här nivån som behandlar frågan om tidningarnas bild av feminism reproducerar maktförhållanden eller om det skapas en social förändring.

3.3.2.1 Kvalitativ analysmall

Vilka modaliteter finns det i texten och i vilket sammanhang är det?

Är personen som beskrivs som feminist aktiv eller passiv (utför personen en handling eller utsätts den för en händelse)?

Hur konstrueras identiteten runt den som uttalar sig? (Ethos)

Är feministen en agent eller en mottagare?

Ges det permission, alltså legitimeras en känsla/beteende i relation till feminism?

Distanserar texten feminism från någonting genom ordvalen?

Reproducerar eller utmanar texten tidigare diskurser (den tidigare forskningen)?

Vad bygger texten själv för diskurser?

Hur ser resultatets trovärdighet ut i relation till läsarskalan och publiceringsplattformen?

Hur ser textens förhållande till tidigare kommunikativa händelser (tidigare forskning, tidigare debatter) ut?

Hur kan textens innehåll kopplas till studiens teorier?

Kan några återkommande teman ses i texterna?

3.4 Material- och metoddiskussion

3.4.1 Material

I och med att det som ska undersökas, feminism och feminist, används som sökord kan det med hög säkerhet sägas att det som ska undersökas finns i hela urvalet. Dock kan risken finnas att begreppen diskuteras utan att själva ordet i sig nämns, dock lär det i så fall ske väldigt vagt. Det kan även finnas en risk att exakt allt material inte finns i Retriver. Men det bortfallet bör inte påverka nämnvärt.

Valet av just 14 artiklar till den kvalitativa analysen går efter strävan att ha en spridd men ändå utförlig analys. De är exempel på de mest utmärkande dragen som återfanns i den kvantitativa analysen, och därför är inte dess mål att spegla hela urvalet, utan endast agera som exempel på utmärkande mönster av Aftonbladets och Nyheter24s gestaltning.

3.4.2 Metod

Genom provanalysen säkerställdes det att variablerna faktiskt tar fram svar som studien är ute efter

och att olika tolkningsmöjligheter i form av dubbeltydiga ord exkluderas. För att reliabiliteten (att resultatet är tillförlitligt och oberoende av olika tolkningar) ska vara stark förklaras studiens metodiska tillvägagångssätt och hur olika tolkningar gjorts utförligt. Vid till exempel förekomsten av ord finns det inte mycket utrymme för tolkning, men syftar studien till exempel till ett uttryck, motiveras tolkningen (Bergström & Boréus, 2012, 86). Dessutom framgår definitioner och kriterier för kodningen tydligt i kodschemat. (Bergström & Boréus, 2000, 43-44). Testkodningen, som gjordes för att utforma kodschemat, utfördes noggrant så att tillvägagångssättet inte behövde ändras efter studien påbörjats, i och med att den då skulle ha behövts göras om då analysen måste vara konsekvent genom hela materialet.

Gällande den kritiska diskursanalysen är en problematik att skilja på diskursiv och icke-diskursiv praktik. För frågan är - var går linjen däremellan (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 93)? Särskiljningen görs i denna studie ur forskningens kontext och tar inte hänsyn till andra världsliga praktiker. Det väcker också frågan om hur det utanför analysen bör analyseras, vilket i detta fall det inte kommer att göras. Utan det enda som går är att diskutera dess roll i de aktuella diskursernas meningsskapande.

I och med att den kritiska diskursanalysens utgångspunkt är att vi inte kan se världen som den faktiskt är, betyder det att analysens resultat påverkas av perspektiv, vilka frågor som ställs och de teorier som appliceras på materialet (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 28). Därför är det viktigt i social forskning att vara reflexiv och inse att en själv som forskare är en produkt av både samhället och forskningsdisciplinen, som har sin egen diskursivt uppbyggda synsätt. Forskaren är en del av det som ska studeras. Mycket kan därför antas som självklart, även om forskaren försöker angripa materialet utan förförståelse. Därför kan diskurser, normer och värderingar gå obemärkt förbi då man är påverkad av samhällets rådande ideologi. Därför är det viktigt att forskaren i fråga funderar över var denne står i förhållande till de diskurser som undersöks, och vilka konsekvenser ens forskning ger de diskursiva konstruktionerna. Materialet måste behandlas systematiskt och de lingvistiska verktygen måste användas på ett konsekvent vis (Winther Jørgensen & Phillips 2000, 29).

Den kritiska diskursanalysen är en också väldigt tolkningsbar metod. För att hålla hög reliabilitet är det därför viktigt att genom hela analysen motivera varför vissa verktyg valts att användas på ett visst sätt. För att göra den kvalitativa analysen mer reliabel har artiklarna analyserats med hjälp av en analysmall.

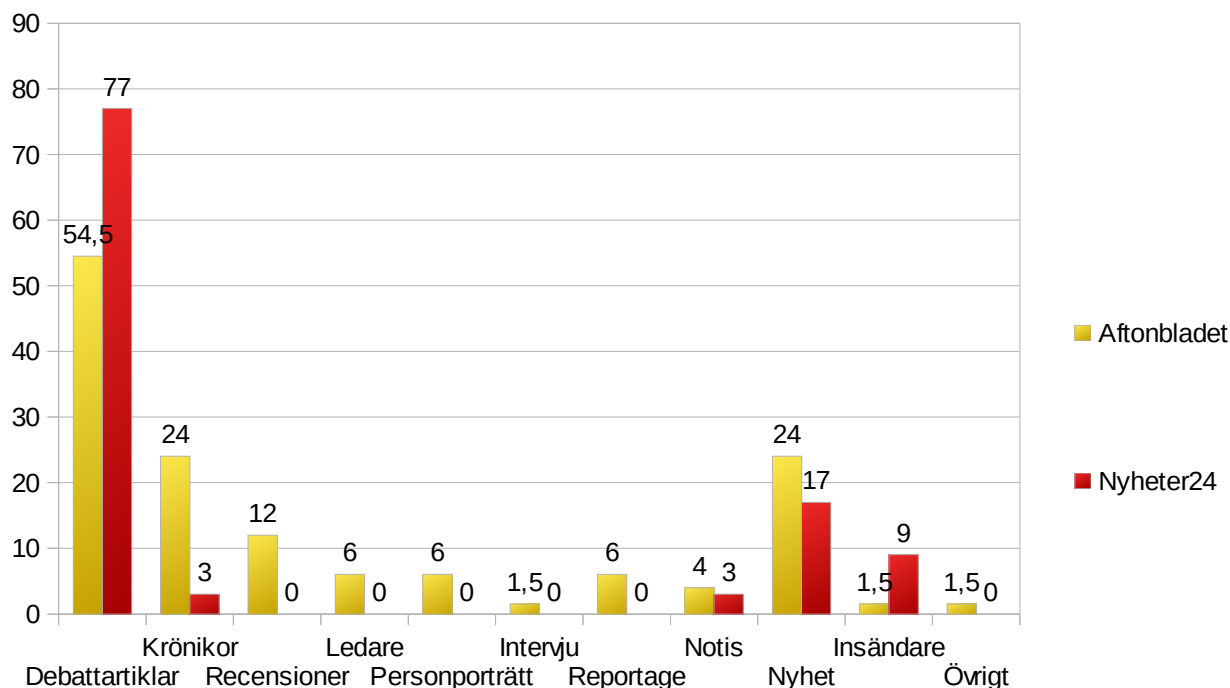
4. Resultat

I den kvantitativa innehållsanalysen har fokus legat på att se i vilken sorts artiklar begreppet feminism och identiteten feminist förekommer, vilka teman de tas upp i, vilka subjekt och kön orden kopplas till, hur de beskrivs och om artiklarna bemöter kritik mot feminismen. Resultatet visas i frekvenstabeller och i procent. Detta för att få en rättvis jämförelse mellan tidningarna då antalet artiklar skiljer sig mellan dem.

Tabellernas nominalvärde är 236 stycken enheter. Aftonbladets siffror redovisas till vänster och Nyheter24s till höger.

4.1 Artikeltyp

Med artikeltyp menas vilken sorts text begreppen feminism och feminist nämns i. Diagrammet nedan visar i procent i vilka artikeltyper begreppen nämns i.

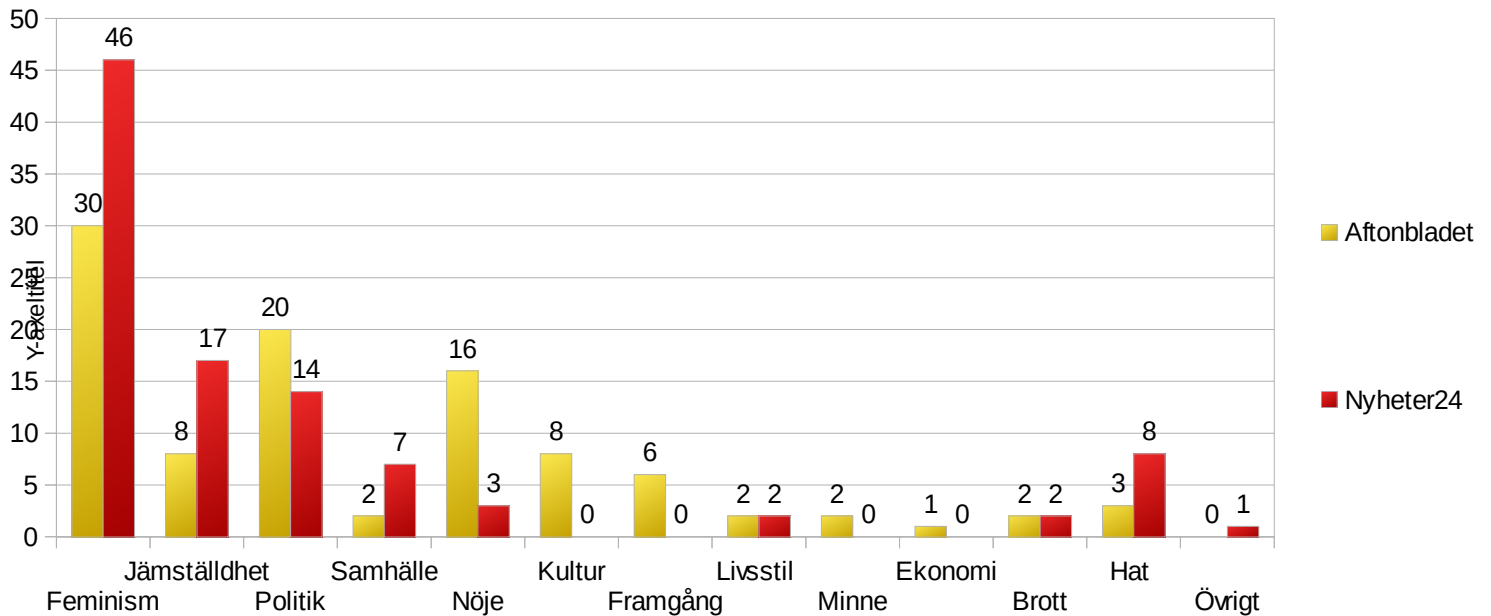

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

Begreppet feminism dyker främst upp i åsiktsbaserade texter som debattartiklar, krönikor, recensioner och intervjuer. De åsiktsbaserade texterna utgör 54,6 procent av materialet i Aftonbladet och i Nyheter24 utgör det 80 procent. Den näst största kategorin är nyhetstexter (24 procent Aftonbladet, 17 procent Nyheter24).

4.2 Huvudtema

Med huvudtema menas det mest framträdande tema som artiklarna som nämner begreppen feminism och feminist har. Diagrammet här nedan visar vilket tema artiklarna har i procent.

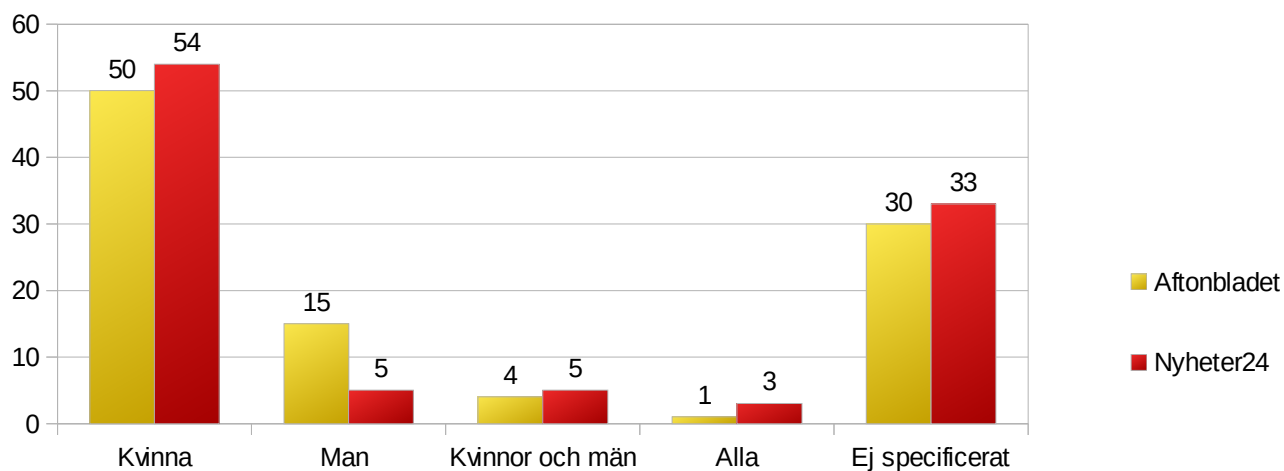

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

Både Aftonbladets och Nyheter24s siffror visar att begreppen främst används i artiklar där begreppet är centralt. I Aftonbladet är feminism huvudtemat i 30 procent av artiklarna och i Nyheter24 är det 45 procent. I Aftonbladet nämns det annars bland annat i sammanhang med jämställdhet (8 procent), politik (20 procent) och nöje (16 procent). I Nyheter24 är det annars i sammanhang med politik (14 procent), jämställdhet (17 procent) och hat (8 procent).

4.3 Kön

Med variabeln kön menas det vilken könsbeteckning begreppen feminism och feminist kopplas till. Diagrammet nedan visar i procent vilka könsbeteckningar begreppen kopplas till.

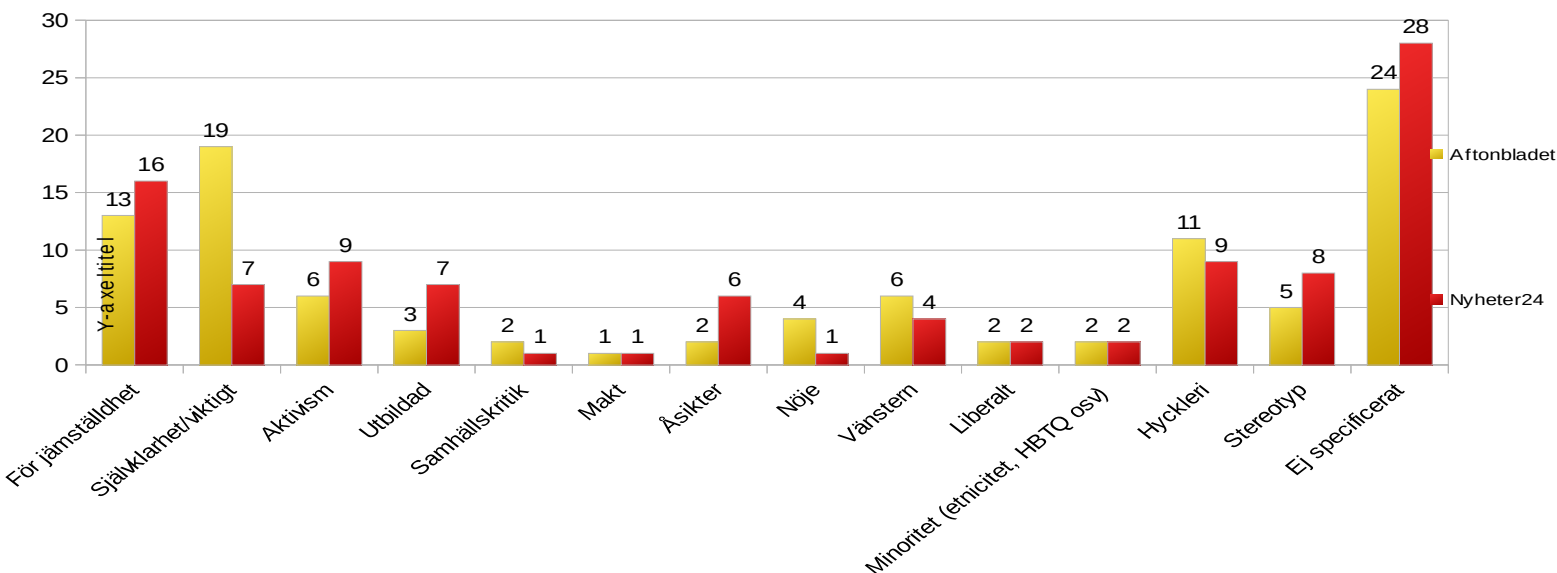

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

I Aftonbladet kopplas feminism/feminist i hälften av artiklarna till könet kvinna. I 15 procent av gångerna kopplas begreppen till män och 4 procent av artiklarna associeras begreppen med både män och kvinnor. 1 procent associeras begreppen med ”alla”. I 30 procent av fallen specificeras inte kön. I Nyheter24s texter kopplas feminism/feminist till könet kvinna i 54 procent av gångerna. I 5 procent av artiklarna kopplas begreppen till män och i 5 procent av gångerna associeras de med både kvinnor och män. I 3 procent av fallen kopplas begreppen till ”alla” och i 33 procent av artiklarna specificeras inte kön.

4.4 Beskrivande ord om feminismen/feministen

Med ”beskrivande ord om feminismen/feministen” menas ord, sammanhang, uppfattningar och beskrivande begrepp som begreppen feminism och feminist kopplas till. Diagrammet nedan visar i procent vad begreppen mest frekvent kopplas till.

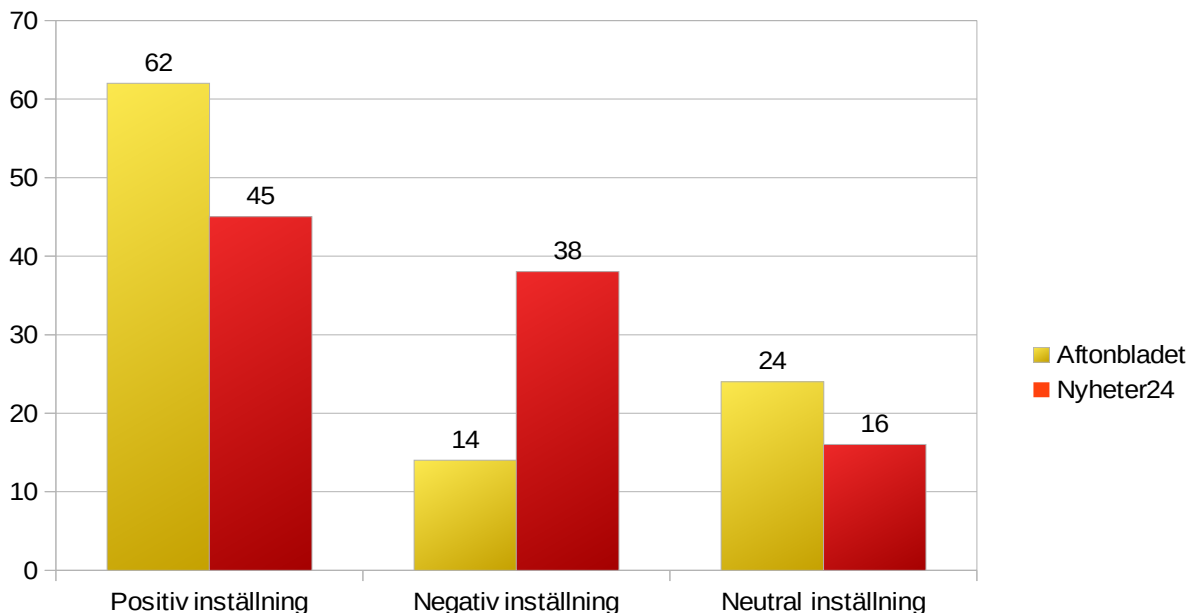

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

I Aftonbladet kopplas feminism främst till att vara en självklarhet (19 procent) och att vara för jämställdhet (13 procent). Det kopplas även delvis till aktivism (6 procent) och vänsterpolitik (6 procent). Begreppen associeras även i viss utsträckning med hycklare (11 procent) och den stereotypa feministen (6 procent). I 24 procent av fallen beskrivs inte någon av begreppen eller beskrivs endast vagt på så vis att det inte kan kategoriseras. I Nyheter24 kopplas feminism främst till att vara för jämställdhet (16 procent) och delvis till aktivism (9 procent), åsikter (6 procent), att vara en självklarhet (7 procent) och utbildning (7 procent). Det associeras även med hyckleri och den stereotypa feministen. I 26 procent av fallen beskrivs inte någon av begreppen/beskrivs de så vagt att de inte kan kategoriseras.

4.5 Inställning till feminismen/feminister

Med inställning till feminismen/feminister menas det om artiklarna har en positiv, negativ eller neutral inställning till begreppen feminism och feminist. Diagrammet nedan visar vilken inställning artiklarna har i procent.

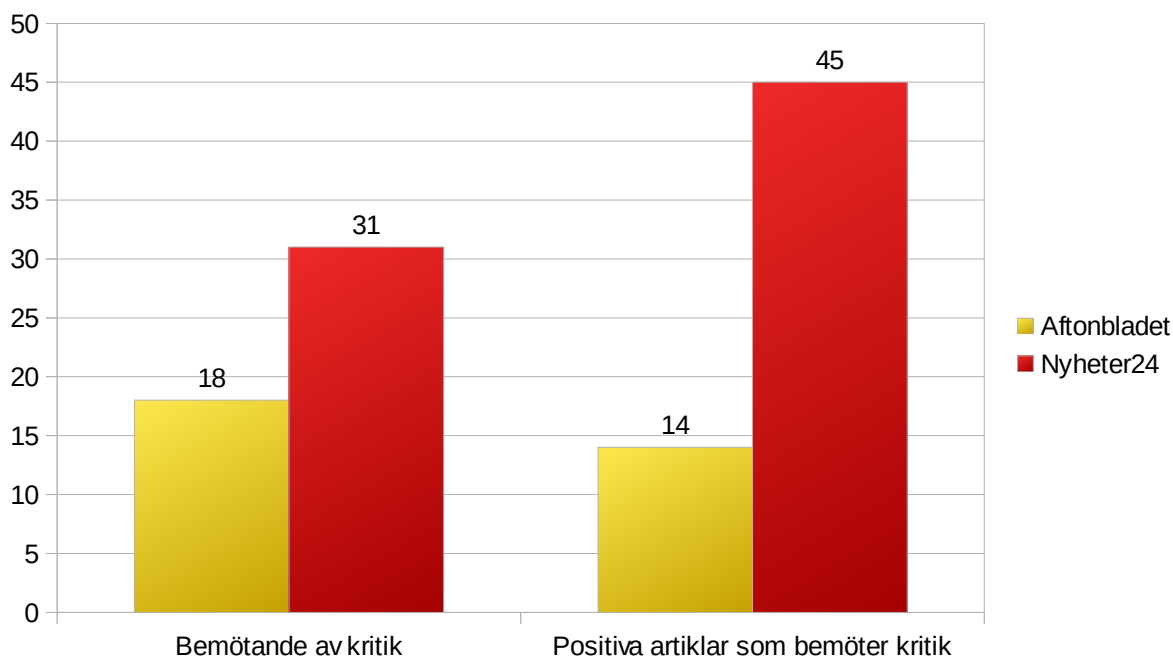

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

I Aftonbladet har 62 procent av artiklarna en positiv inställning till begreppen. 14 procent av artiklarna associerar det med någonting negativt. 24 procent har en neutral inställning. I Nyheter24 har 45 procent en positiv association till begreppen, 16 procent har en negativ koppling och 38 procent är neutrala till begreppen.

4.7 Inställning och bemötande av kritik

Inställning och bemötande av kritik syftar till hur många av artiklarna som bemöter kritik. De första två staplarna i diagrammet nedan syftar till bemötande av kritik i alla artiklar, medan de två staplarna till höger syftar till vilka av de artiklar som är positivt inställda till feminism som bemöter kritik.

N Aftonbladet = 127, N Nyheter24 = 109

N positiva tankar Aftonbladet = 42, N positiva tankar Nyheter 24 = 73

18 procent av Aftonbladets artiklar bemöter kritik mot feminismen/feminister. 31 procent av Nyheter24 artiklar bemöter kritik mot feminismen/feminister. Av de artiklar som var positivt inställda till feminism bemöter 14 procent kritik av begreppen. Motsvarande siffra i de artiklar som har en positiv inställning till feminism hos Nyheter24 är 45 procent.

5. Analys

I den kvantitativa analysen återfanns främst två diskurser som genomsyrar både Nyheter24 och Aftonbladet. Den mest överhängande diskursen är den som framställer feminismen som åsiktsbaserad och som likställer begreppet med jämställdhet. Den andra, motdiskursen, är att feminismen är en hycklande rörelse som följer den typiska stereotypa bilden som finns av rörelsen, där feminister är manshatande och sexistiska mot män. Den kvantitativa analysen är uppdelad efter dessa två diskurser för att visa en röd tråd i materialet. Skillnader mellan tidningarnas resultat påvisas i texten.

Den kvalitativa analysen bygger på intressanta exempel ur det kvantitativa urvalet. Artiklarna i den kvalitativa delen är exempel på de större trenderna samt exempel på de inte så förekommande, men intressanta, resultaten som finns i det kvantitativa materialet. Den kvalitativa analysen är uppdelad i samma diskurser som den kvantitativa, men diskuterar identiteten feminist mer ingående som en egen diskurs, då det kvalitativa tillvägagångssättet möjliggör en djupare inblick. Det gör att det är tre diskurser som diskuteras i den kvalitativa analysen. I slutet av analysen jämförs tidningarnas produktionsförhållanden.

5.1 Kvantitativ analys

5.1.1 *Feminism står för jämställdhet och bygger på åsikter*

En tydlig trend i både Nyheter24s och Aftonbladets texter är att feminism associeras med jämställdhet. I majoriteten av artiklarna beskrivs feminism positivt eller neutralt genom ekvivalensgestaltningar, alltså genom att ord med god ton används för att framhålla begreppen (Shetata, 2012, 328). Feminism sakgestaltas att höra ihop med samhällskritik, utbildning, makt och åsikter. Utifrån gestaltningsteorin, som menar att tidningarna ramar in vad som är aktuellt genom att framhäva vissa aspekter och i vilka sammanhang det är relevant (Shetata, 2012, 327-238), så målas feminism upp ännu mer som någonting åsiktsbaserat och någonting som en bör ha en åsikt om. Detta i och med att utbildning, makt och samhällskritik är sammanhang och begrepp som bygger på en vilja att förändra och förbättra. De associationerna stämmer överens med både Gemzöes och Hannams definition av feminism, alltså att det finns en ojämlikhet mellan könen där kvinnan är underordnad, och att det är någonting en vill förändra (Gemzöe, 2014, 14-16, Hannam, 2013, 21).

I både Aftonbladet och Nyheter24 är det främst åsiktsbaserade texter som tar upp feminism eller tilldelar någon identiteten feminist. Genom att främst diskutera begreppen i debattartiklar och

krönikor gestaltas feminism som någonting allmänheten bör ha en åsikt om. Det är främst i Nyheter24s artiklar detta mönster kan ses, då drygt tre fjärdedelar av artiklarna därifrån är debattartiklar. I Aftonbladet är också mer än hälften av artiklarna åsiktsbaserat material, främst då också i form av debattartiklar. Där består även materialet av krönikor, recensioner och insändare. Begreppen diskuteras också delvis i nyhetssammanhang i båda tidningarna, vilket innebär att det anses ha nyhetsvärde. Just det är också en bidragande faktor till hur gestaltningar sker enligt Shetata, då massmedierna via sin nyhetsvärdering väljer vad som ska inkluderas och exkluderas i nyhetsrapporteringen (Shetata, 2012, 327-328). Både i Nyheter24 och i Aftonbladet har cirka hälften av artiklarna feminism som huvudämne, men i Aftonbladet porträtterades även feminism som någonting som kan vävas in i andra ämnen. Enligt dagordningsteorin kan därför feminism uppfattas som ett viktigt ämne (McCombs & Shaw, 1972, 177). När begreppen själv inte är i fokus diskuteras feminism i samband med politik och samhälle. Feminismen gestaltas alltså som en del av vår samhällskonstruktion. Önskan om samhällsförändring går också att associera till Gemzöes och Hannams definition av feminism (Gemzöe, 2014, 14-16, Hannam, 2013, 21). När gestaltning sker är det för att bland annat främja en viss problemdefinition eller moralisk bedömning, och i detta fall kan det vara så att feminism möjligtvis tas upp just i politiska sammanhang för att det handlar om att främja förändring. Detta i så fall genom en sakgestaltning, alltså att begreppet feminism används som ett redskap för att skapa opinion och föra fram ideologiska principer (Shetata, 2012, 328).

Ett mönster som kan ses i båda tidningarna är bristande representation av minoriteter, och därav också exkludering, vilket även Gemzöe diskuterar (Gemzöe, 2014, 26-27). Endast några gånger talas feminism om i samband med personer än annan hudfärg än vit, HBTQ-frågor, funktionshinder och dylikt. Begreppet diskuterades sällan i relation till nöje, kultur eller ekonomi. Genom att lyfta begreppen i relation till vissa ämnen och ignorera dem i samband med andra påverkas måttstockarna för åsiktsbildning (Shetata, 2012, 327-328). Valet av situationen där feminism bör tas upp och inte påverkar i vilka forum läsarna tror det är okej att prata om det och inte. Det kan därför vara problematiskt att måla upp nöjesvärlden och ekonomins värld som feminismfria zoner, då nöjesvärlden inte existerar i ett vakuum. Den påverkas av och påverkar samhällets diskurser och normer. Samma gäller att inte associera feminism med vissa människor.

Om vi ser till identiteten feminist är det främst könet vi får fram genom den kvantitativa analysen. Det är främst kvinnor som benämns som feminister i båda tidningarna, Endast enstaka gånger associeras det med män. Män och kvinnor inkluderas sällan samtidigt. Feminist är främst alltså en kvinnlig identitet. Ibland definieras inte kön på personen eller personer som kopplas till feminismen

och då talas det främst om allmänna sympatisörer eller i relation till ett överskådligt ämne. Könsoverskridande roller nämns endast någon gång. Detta kan ses i både Aftonbladet och Nyheter24. Detta reproducerar föreställningen om att kön endast har två ytterligheter och det kan, som Gemzöe diskuterar, ses som texterna exkluderar könsoverskridande roller (Gemzöe, 2014, 26-27). Genom att inte associera feminism med män eller icke-binära exkluderas de alternativen i den feministiska identiteten, detta då medierepresentationen påverkar människors verklighetsbild (Shetata, 2012, 318). Det kan påverka om människor känner att de kan identifiera sig som feminist eller inte.

5.1.2 Den stereotypa feminister finns där ute, och den är sexistisk och exkluderande

Ett genomgående tema i texterna är att artiklarna trots sin positiva inställning till begreppen många gånger står i försvarsställning, särskilt när huvudfrågan är feminism. Nyheter24 reproducerar föreställningen att det finns ett hat mot feminism där ute. Det gör även Aftonbladet, fast i en mindre utsträckning. I citat, resonemang och argument kopplas feminism till någonting negativt för att sedan försvaras. Via artiklarna gestaltas det som att hatet mot feminismen är utbredd och finns, men att det är någonting som bör bekämpas och ifrågasättas. Vissa av artiklarna målar även upp just den bilden av feminism som majoriteten försöker försvara sig mot. I periferin finns bilden av en generaliserad feminist som beskrivs som manshatare och aggressiv. I det fallet reduceras feministen till ett enda förutfattat drag, och en stereotyp skapas (Hall, 2013, 247). Den gestaltningen kan påverka hur människor uppfattar den typiske feministen genom att vara en ekvivalensgestaltning (Shetata, 2012, 328), alltså att genom dessa ord påverka attityder och uppfattningar kring feminismen, i detta fall till det negativa. Begreppen kopplas även till hycklande, och vissa av texterna säger att feminister inte står för jämställdhet, utan i själva verket är sexister och är lögnare.

5.2 Kvalitativ analys

5.2.1 Feminism står för jämställdhet och bygger på åsikter

Som tidigare diskuterats i den kvantitativa delen av studien så reproduceras det i delar av Nyheter24s material en diskurs där feminism likställs med jämställdhet. Ett exempel på en artikel där begreppen kopplas ihop är Nyheter24as *Jenny Strömstedt: Våra skönhetsideal är helt störda* (Blanco, 2016), där det till exempel skrivs att ”*Jenny Strömstedt ska nu skriva en bok om feminism och jämställdhet*”. Feminismen och Jenny Strömstedt sätts i en agentposition och handlar aktivt. Artikeln handlar om att Jenny Strömstedt ska skriva en bok om feminism och jämställdhet. Flertal gånger kopplas begreppen feminism och jämställdhet ihop i texten. Om det ses till intertextualiteten, reproduceras både Lena Gemzöe och Hannah Hannam definition av feminism,

alltså att det finns ett ojämlikt förhållande mellan könen och det är någonting som bör ändras (Gemzöe, 2014, 14-16, Hannam, 2013, 21). Feminism kopplas även till pronomet "hon". Artikelns rubrik har stark modalitet - att våra skönhetsideal är helt störda framställs som en objektiv sanning. Detta ger påståendet ännu mer tyngd. Modaliteten fortsätter vara stark artikeln igenom, vilket vi kan se i exempelvis meningen "Att vara jämställd och tro på alla kvinnors rättigheter är feminism, har alltid varit, och är just nu." Feminismen är aktiv och absolut, till skillnad från i artikeln 27-årig frias – trots "feminister borde få kniv i fittan, också den publicerad i Nyheter24. Där målas kvinnor upp som offer på grund av sin koppling till feminismen. Interdiskursiviteten är alltså hög. En betydelse där den feministiska kvinnan beskrivs som passiv utmanas av beskrivningen av den kvinnliga feministen som aktiv och som en kämpe för jämställdheten. Feminism gestaltas även att höra ihop med att kämpa mot skönhetsideal och objektifiering. Jämställdhet får i detta sammanhang en politisk innebörd och det likställs mer med feminism än tvärtom.

Diskursen att feminism betyder jämställdhet genomsyrar även debattartikeln "Låt mig berätta ett och annat om feminism, Marcus Birro" (Eriksson, 2016), också den artikeln publicerad i Nyheter24. Redan i ingressen är modaliteten stark, och feminism och jämställdhet framstår som synonymer. I rubriken är artikelförfattaren även en aktiv agent som berättar om feminism och som handlar för att skapa ett mer jämlikt samhälle. Just den aktiva ståndpunkten hos den feministiske kämpan är en trend som fortsätter artikeln igenom. Ses det till den diskursiva praktiken så reproduceras Hannams och Gemzöes definition också här. Ser vi till den sociala praktiken så utmanas könsmaktsordningen, då artikelförfattaren står upp för feminismen och kvinnors rättigheter. Marcus Birro, en känd antifeminist som artikelförfattaren tilltalar och vars åsikt om feminism artikelförfattaren ifrågasätter, blir samtidigt en passiv mottagare i texten. Ytterligheterna är tydliga, och i artikeln är feminismen och den som argumenterar för den väldigt tydligt den som styr diskussionen och som har utrymmet att definiera dess betydelse. I samma artikel definierar debattören feminism som "... en rörelse som arbetar för kvinnans fulla ekonomiska, sociala och politiska likställighet med mannen". Feminismen är här en rörelse för kvinnorna som tillkännager maktstrukturer. Därför blir det även i denna artikel begreppet jämställdhet som får en mer politisk betydelse och inte begreppen feminism som neutraliseras. Debattartikeln legitimerar även att du som feminist kan bry dig om till exempel kvotering och hedersförtryck samtidigt, vilket antyds inte tyckas gå av Marcus Birro. Det sker en intonation, alltså distansering (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 87-88), från Birros påstådda åsikter när det motsatta ges tillåtelse, alltså att en aktion eller en åsikt legitimeras och uppmuntras (Ibid). Stora som små frågor menar artikeln ska kunna diskuteras i samband med feminism. Feminism porträtteras därmed som inkluderade och brett. Via

dagordningsteorin kan det då tolkas som att det målas upp en bild av att samtliga frågor är viktiga. Ses det till intertextualiteten så bygger artikeln på föreställningen att vi alla faller som "offer" för könsroller, och menar att det är från barnsben vi växer in i rollerna i enlighet med genuskontraktet och den binära oppositionen mellan könen (Hall, 2013, 232-233). Genom påståenden som *"Feminism behövs hela tiden, överallt"* tar artikelförfattaren avstånd från genuskontraktet och påvisar en vilja att kämpa mot det. Det sker även i till exempel denna mening; *"Jag bryr mig om att kvinnor ska få vara en del av en bestämmande sfär av samhället, av lika delar principiella skäl som praktiska."* Artikelförfattaren ifrågasätter och vill ändra på diskursen som reproducerar mäns makt över kvinnor.

I *Gör det verkligen så ont att ställa sig på de utsattas sida?* (Tomsson, 2015), som publicerats i Nyheter24, skriver artikelförfattaren om att ställa sig på de utsatta kvinnornas sida. Även i denna text reproduceras diskursen att kvinnor är offer i en ojämlikt samhälle. Redan i ingressen legitimeras kvinnokampen som arbetar för ett jämställt samhälle, *"Bara för att vi kvinnor får rösta idag, inte behöver tvingas till giftermål och har fått lite högre lön betyder det inte att rättvisan är nådd och det tar slut där."* Intertextuellt sett reproduceras återigen feminismen som en kamp för att lyfta kvinnor från en underordnad position i samhället. När artikelförfattaren ställer en handfull retoriska frågor till läsaren är dock modaliteten låg, *"kanske är det redan det du gör?"*. "Kanske" har en låg modalitet och gör inte ställningstagandet till en självklarhet. Det kan tendera att sänka den retoriska frågans styrka, och indirekt tesen. I meningen *"Men bara för att du som enskild individ inte upplevt sexism, de patriarkala strukturerna och orättvisorna mellan kön som finns i vårt Sverige betyder det inte att det inte existerar eller är oviktigt."* fortsätter artikelförfattaren med sin intonation, alltså sin särskiljning, från feminismens motståndare. Dessutom kopplas som tidigare texter feminism och jämställdhet ihop, till exempel i meningar som *"Att vara feminist är att vara för jämställdheten och för att lyfta kvinnor som så länge varit förtryckta i samhället."* Återigen likställs feminism med en kamp för kvinnors rättigheter, men även också med det mer neutralt belagda jämställdhetsbegreppet. Påståendet har stark modalitet och gestaltas därför som sanning och fakta. Ser vi till den sociala praktiken utmanas föreställningen om den binära oppositionen mellan män och kvinnor. Modaliteten fortsätter att vara stark texten igenom, till exempel i meningarna *"Jämställdhet är precis vad det låter, och nej, vi är inte där än. Så pröva tänka utanför din sfär några gånger."*, *"Varje kamp, oavsett hur stor eller liten den är, är en väldigt viktig kamp för jämställdheten"* och *"förtryck är aldrig okej"*. Texten fortsätter att ge läsaren tillåtelse att tänka utanför sin sfär och kämpa för kvinnors rättigheter.

I *Därför visar vissa kvinnor bröstet offentligt* (Södrin, 2016), som också är en artikel från Nyheter24, argumenterar artikelförfattaren för varför kvinnor ska kunna visa bröstet offentligt. I ingressen legitimerar författaren kroppslig frigörelse, *”Låt de som vill visa sina boobs, visa sina boobs”*. Hennes tes har hög modalitet, *”att låta kvinnor visa bröstet, likt män gör, är ett viktigt statement och bör inte vara någonting att diskutera”*. Artikelförfattaren likställer rättigheten med den som män redan har. Ses det till den diskursiva praktiken så reproducerar den, tillsammans med tesen om att kvinnor ska ha samma kroppsliga frigörelse som männen, att kvinnan målas som underordnad och det är någonting som bör ändras på. Ses det till den sociala praktiken gestaltas objektifiering och sexualisering som ämnen som inkluderas i den feministiska kampen och som aktuellt. Ett exempel där feminism associeras med detta är meningen *”Feminism handlar om att kvinnor och män ska ha exakt samma rättigheter, oavsett om det handlar om lika lön för samma arbete eller möjligheten att visa bröstet utan att bli objektifierad.”* Dessutom gestaltas feminism att täcka ett brett spektra av frågor. Det porträtteras enligt dagordningsteorin som att feminism kan genomsyra flera områden. Texten är även en av de få texterna som inkluderade personer som inte identifierar sig som kvinna eller man. Till exempel i meningen *”Det är 2016 och det finns cispersoner, ickebinära, intersexuella, transsexuella och så vidare. Listan kan göras lång, men det är inte vad en person vill benämna sig som, som är huvudsaken, huvudsaken är att alla, oavsett pronomen, ska ha samma rättigheter.”* I denna mening kopplas först och främst feminism till alla möjliga pronomen, alltså inkluderas möjligheten till ett bredare spektra än man och kvinna. Modaliteten är även stark, och det är sanning att alla ska ha samma rättigheter. Detta utmanar diskursen att feminismen endast rör maktförhållandet mellan män och kvinnor. Det går dock att ifrågasätta hur stark inkluderingen blir när det endast sker enstaka gånger.

I artikeln *Kissie: ”Jag är feminist”* (Joelsson, 2016), som publicerats i Aftonbladet, associerar sig bloggaren Kissie tydligt med att vara feminism. I brödtexten kopplas jämställdhet och feminism tydligt ihop. Ses det till den diskursiva praktiken reproducerar Hannams och Gemzöes definitioner (Hannam, 2013, 21, Gemzöe, 2014, 14-16). Kissie gestaltar även att feminism bör röra unga tjejer, och ger permission till unga tjejer att ta mer plats. Det är en mer specifik inramning än vad som ges av artiklarna som beskriver feminism i Nyheter24. Kissie har genom aktivt handlande gett plats för ämnet på sin blogg, bland annat genom att lägga upp en bild på sin stubbiga armhåla eller när hon sitter på toa med en tampong i handen. Om vi ser till interdiskursiviteten utmanas motsatsförhållandet mellan man och kvinna där kvinnan vanligtvis är passiv (Gemzöe, 2014, 83), då Kissie här är aktiv. Hon ifrågasätter aktivt normer som rör kvinnor, och utmanar därmed återigen

könsmaktsordningen. Kissie likställer i ett citat feminism med jämställdhet, men samtidigt också specifikt med kvinnors rättigheter. Kissie bemöter också kritiken och föreställningen om att hon på grund av sitt utseende inte kan vara feminism och distanserar sig från det påståendet. Ett exempel på det är meningen *”Det finns många där ute som menar att jag inte kan vara feminist för att jag är blond och har opererade bröst, men för mig handlar feminism om jämställdhet och att kvinnor ska få ta plats.”*. Genom att ifrågasätta normen som bestämmer vem som är feminist ifrågasätter hon också könsmaktsordningen och egenskaper som tilldelas kvinnor, bland annat att de ska vara i bakgrunden.

I Artikeln *Sluta klaga på andras frågor, feminister!* (Blomberg, 2015), som är publicerad i Aftonbladet, lyfts feminismen som en förändrande makt som både är aktiv och handlingskraftig. Ett exempel är *”Tack vare att feminister tjarar så har flera företag faktiskt börjat använda modeller i fler storlekar, börjat sälja foundation i flera hudnyanser, producerat reklam som handlar om att flickor är lika starka som pojkar och så vidare.”* Artikeln ger permission till att bryta normer, och om vi ser till den diskursiva praktiken så utmanas även här könsmaktsordningen och kvinnans passiva position. Detta gestaltas i sin tur som en naturlig del av en politisk kamp om vi ser till den sociala praktiken. Även här kopplas feminism till en förändring i samhället, vilket kan associeras med Hannams och Gemzöes definitioner av begreppet. Läsarna uppmanas till att handla och lyfta kvinnor för att främja deras position i samhället, som till exempel i meningen *”Det vore väl fantastiskt, en artikelserie om kvinnor som arbetar inom mansdominerad vetenskap? Skriv om lönefrågan, uppmärksamma den ojämlikheten! Intervjua kvinnor som hjälper kvinnor i U-länder!”*.

I *Det handlar inte om feminism*, Amanda (Jaksic, 2016), även det en artikel från Aftonbladet, kopplas feminism också till just kvinnor, *”Den här kvinnliga chefen som uttalar feministiska värderingar...”*. Där beskrivs även kvinnan i fråga som en agent. Artikelförfattaren kopplar även identiteten feminist till sig själv, som hon ger identiteten kvinna, *”... det är för mig som är kvinna och feminist oerhört provocerande.”*. Vilket tar oss in på det som är identiteten feminist.

5.2.2 Feministen är både ett offer och en kämpe

Gällande identiteten feminist så är det inte en enhetlig diskurs som återfinns i texterna, utan interdiskursiviteten är hög och det är flera identiteter som associeras med begreppet feminism. I en del av texterna beskrivs den typiske feministen som ett en kvinna och ett offer. Samtidigt är det oftast män som utsätter feministen för någonting. Exempel på det är meningarna *”Mannen skrev att*

feminister borde få en kniv i fittan” och *”Upp med en kniv i fittan på sexistiska feminister*”. Ses det till den textuella nivån på dessa exempel från artikeln *27-årig frias – trots ”feminister borde få kniv i fittan*” (Lindström, 2015) som publicerats i Nyheter24, är mannen en agent som utför en handling mot feminister (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 87-88). Artikeln handlar om att en man som skrivit ofredande kommentarer på en av Nyheter24s artiklar friats från brott. Via ordvalet kopplas feminister till det kvinnliga könsorganet, och därmed kvinnor. Detta upprepas otaliga gånger genom texten i form av citat från en man som postat påståendena i ett kommentarsfält. I texten står det även att kommentaren ovan är fullt laglig, vilket innebär en stark modalitet där påståendet legitimeras (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 87-88). Ses det till den sociala praktiken så reproduceras här den binära oppositionen mellan man och kvinna, och därmed maktförhållandet däremellan (Hall, 2013, 232-233). Här reproduceras kvinnas roll som passiv mottagare och mannens roll som aktiv agent, vilket gör att mannen blir utgångsläget och normen, och kvinnan blir ”inte normen”. I och med att feminister kopplas just till det kvinnliga könsorganet, exkluderas också män från identiteten. Det reproducerar den diskurs Van Zoonen fann i sin forskning, alltså att kvinnorörelsen sågs vara mot män (Van Zoonen, 1992, 468-489, 471-472).

Även i en annan från artikel Nyheter24, *”Tre främmande män har följt efter mig den senaste månaden*” (Bjernhagen, 2015) beskrivs feminister som kvinnor och som offer. Debattören skriver om kvinnors rädsla. Hon skiljer tydligt på män och kvinnor i texten, och ser vi till den grammatiska nivån så gör hennes språk så att kvinnor beskrivs som passiva mottagare och offer som utsätts för männens (agenternas) handlande, deras förtryck. Kvinnor är endast agenter när de ska känna igen sig i mottagarrollen, som till exempel i meningen *”Känslan av att känna dig förtryckt, begränsad och hotad på din egna väg, din livsväg. De flesta tjejer skulle på ett eller annat sätt känna igen sig i denna beskrivning.”*. Om vi ser till intertextualiteten, alltså hur texten bygger på tidigare kommunikativa händelser (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 77, 87), så bygger även denna text på könsmaktsordningen och den binära motsatsen man och kvinna. Ser vi till interdiskursiviteten, alltså textens diskursiva innehåll (Fairclough, 1992, 78, 86), reproducerar texten att det ojämlika maktförhållandet finns mellan könen. Mannen särskiljs dessutom från offerpositionen, *”killar har säkerligen känt rädslan för oprovocerat våld som härstammar från machokulturen, men denna känsla är av en annan art.”* Rädslan som män känner distanseras från den kvinnor känner. Detta reproducerar könsmaktsordningen ytterligare. Artikelförfattaren ger ett exempel där hon varit mottagare för mäns förtryck och känt rädsla. *”Jag och min syster blev nämligen förföljda ända från tunnelbanan...”*, hon legitimerar rädslan genom sitt exempel, där artikelförfattaren och hennes syster är mottagare av mäns förföljelse. I texten distanserar hon sig även från förnekelsen av

feminism, ”jag är så otroligt trött på att på människor som säger att feminismen inte behövs för att vi lever i ett ”jämställt” samhälle, hur dessa nu väljer att förklara att Sverige redan är jämställt.”. Dessutom distanserar hon sig från att kalla feminism för någonting annat än just feminism, och jämför det med att kalla vatten för H2O. Hon ekvivalensgestaltar därför att feminism är ett positivt ord (Shetata, 2012, 328).

I *Inför feminism i skolan för killar* (Dinamarca, 2016), en artikel från Aftonbladet, menar vänsterpartisten Rossana Dinamarca att könsmaktsordningen ger våldsamma konsekvenser. Ett exempel där hon påstår det är ”Den yttersta konsekvensen av en sådan föreställning är att det leder till mäns våld mot kvinnor.”. Dinamarca ger genomgående fler exempel i texten och kopplar strukturer som upprätthåller den binära oppositionen mellan man och kvinna till att bidra till mäns våld mot kvinnor (Hall, 2013, 232-233). Kvinnor ställs i texten i en offerposition, ofta för våld. Även det distanserar sig debattören från. Det sägs i artikeln att ”det är ett gigantiskt samhällsproblem”, vilket med en stark modalitet bygger på uppfattningen om könsmaktsordningens problematik. Artikelförfattaren ifrågasätter den binära oppositionen mellan vad som är manligt och kvinnligt. Till exempel att män inte ska förknippas med det som anses som feminint, som medkänsla och sårbarhet. Dinamarca menar att feminismen aktivt bör kämpa för en samhällsförändring, vilket reproducerar Hannams och Gemzöes definitioner av begreppet (Gemzöe, 2014, 14-16, Hannam, 2013, 21).

I *'Lite för kvinnlig' tänkte jag – och var inte ensam* (Bergfeldt, 2016), också en artikel från Aftonbladet, byggs diskursen att feminismen är för kvinnor upp ytterligare, då redan i rubriken. Män och kvinnor särskiljs tydligt, och den särskiljningen problematiseras, till exempel i meningen ”Mitt sällskap; en av ytterst få män”. Det är en av de få artiklarna som skriver om feminism i nöjessammanhang, då i samband med biofilmen *Sufragettes*, i artikeln beskrivs filmens kvinnliga huvudrollsinnehavare på den textuella nivån som aktörer, de är agenter som utför handlingar, som i till exempel meningen ”Carey Mulligan sprängde brevlådor i England med motiveringen...”. Där beskrivs kvinnan Carey Mulligan aktivt spränga brevlådor. Det utmanar diskursen som reproducerar kvinnans passiva position i den binära oppositionen (Hall, 2013, 232-233). Men även om artikelförfattaren utmanar den binära oppositionen mellan män och kvinnor, reproducerar hon den till viss del på andra sätt. Hon målar upp feminismen som en rörelse för kvinnor och separerar den från männen. Hon associerar istället en film med fyra män som huvudkaraktärer med män, ”I en annan biosalong börjar en ny film med fyra män i huvudrollerna; Brad Pitt, Ryan Gosling, Christian Bale och Steve Carell. Fullsatt”.

Trots att män delvis exkluderas, inkluderas de ibland i feminismen och utmanar diskursen att det endast för kvinnor. Detta sker främst i texter från Aftonbladet. I *Inför feminism i skolan för killar*, (Dinamarca, 2016), menar vänsterpartisten Rossana Dinamarca att killar bör lära sig om feminism i skolan. Hon bekräftar att könsmaktsordningen i dagsläget existerar, ”Redan i tidig ålder får pojkar lära sig att de är överlägsna flickor”, och reproducerar diskursen att det finns en motsatsrelation mellan pojkar och flickor. Hon menar att det bör aktivt läras ut som en handling för att ifrågasätta könsnormerna. Det gestaltas som en fråga som är aktuell även för män.

Även statsministern Stefan Löfven associeras med feminismen i artikeln *Stefan Löfven lyfte fram feministiska profiler* (Holmqvist, 2015). I artikeln talar han om att rekrytera fler män till att kämpa för jämställdhet, som texten igenom återigen associeras med feminism. Ett exempel är ”... I samband med mötet fick Löfven FN:s uppdrag att påverka män för mer jämställdhet.”. Dessutom lyfts Löfven, trots sin status som man, redan i rubriken som en aktiv agent som lyfter fram feministiska profiler. Att just statsministern lyfter frågan och utmanar diskursen som särskiljer begreppen stärks hans påstående. Löfvens ethos byggs på genomgående i artikeln, vilket stärker uttalandenas trovärdighet. De feministiska profilerna blir dock passiva i sammanhanget, till exempel i meningarna ”Också Emma Watson, skådespelerska och FN-profil i feministiska frågor, lyftes fram.” och ”Bland annat exemplifierade han med ”den våg av hat” som sångerskan Zara Larsson drabbades av efter sitt feministiska sommarprat i radion.”. Löfven kopplar i sitt citat kvinnor till aktivism och de blir agenter då Löfven lyfter någonting de gjort. Dock hamnar Zara Larsson i citatet ovan också i en mottagarposition, som ett offer för hatet. Även denna artikel är ett exempel på diskursen som kunde finnas i den kvantitativa analysen, där det påvisades att feminismen måste försvara sig mot hat.

5.2.3 Den stereotypa feminister finns där ute, och den är sexistisk och exkluderande

Som den kvantitativa studien visade finns det ett mönster som målar upp att feminister ses som hycklare och att de skapar ett orättvist samhälle. I artikeln *Feminister ser på män på samma sätt som SD ser på invandrare* (Gerdén, 2015) som publicerats på Nyheter24, likställs feminister med Sverigedemokraterna. De ser aktivt, som agenter, på män som SD ser på invandrare. Debattören särskiljer feminism och jämställdhet. Han tar avstånd från feministernas argumentation samtidigt som han associerar sig själv med jämställdhet, ”Jag är för jämställdhet, men jag har insett att feminism går åt motsatt håll och att kön blir viktigare än kompetens med deras argumentation”. Modaliteten är stark och hans ståndpunkt framförs som ett faktum. Debattören fortsätter med att

förknippa feminismen med endast kvinnor och att den endast arbetar för dem, detta genom exempelvis meningarna ”*feminism betyder kvinnors rättigheter*” och ”*de målar upp män som ett problem i samhället*”. Debattören säger ”alla könen”, och distanserar sig från att det bara finns två kön, kvinnor och män. Om vi ser till intertextualiteten bygger debattörens argumentation på samma som Baker Becks artikel där kvinnor gärna sa sig stå för jämställdhet, men inte ville förknippa sig med begreppet feminism (1998, 140-141). Denna diskurs utmanar den tidigare nämnda diskursen att feminism och jämställdhet är samma sak.

Feminism och jämställdhet särskiljs även i fler artiklar, som i till exempel i artikeln *27-årig frias – trots ”feminister borde få kniv i fittan”* (Lindström, 2015), som också publicerats på Nyheter24. Ett exempel på när det görs är meningen ”*Men jämställdhet för mig är att man pullar en sexistisk feministhåra i vaginan med en stor kniv. Det bästa man kan göra för jämställdheten i Sverige är att gå ut med ett baseballträ och slå ihjäl sexistiska feministkräk*”. Det är ett citat från en av den 27-åriga mannens kommentarer. Även detta påstående går om vi ser till den diskursiva praktiken att associera med Baker Becks forskning där jämställdhet särskiljs från feminismen. Samtidigt är det ett kvalitativt exempel på den diskurs som fanns i den kvantitativa delen av denna studie, där feminister beskrivs som sexistiska, horor och kräk. Utfallet, att mannen friades, legitimeras i ett citat från en juridikprofessor (”*Det är beklagligt men inte direkt förvånande*”), vars yrkestitel ger honom ett starkt ethos, alltså att beskrivningen av honom höjer hans trovärdighet i sammanhanget (Winther- Jørgensen & Phillips 2000, 88). Maktförhållandet mellan man och kvinna legitimeras därmed delvis.

Den hycklande feministen är en återkommande diskurs, särskilt i association till män. I *Han kallar sig feminist – men låt dig inte luras* (Schulin, 2016), som är publicerad i Aftonbladet, talas det om den hycklande feministmannen. Ett exempel på en mening är ”*Han tafsar inte på tjejer på krogen och skulle aldrig i sina vildaste fantasier tillsammans med sina manliga vänner antasta tjejer i grupp på offentliga platser. Han brinner för jämställdhet och tycker rådande maskulinitetsnormer är problematiska*.”. Om vi ser till den diskursiva praktiken distanseras den hycklande feministmannen från könsmaktsordningens stereotypiske man. Feministmannen är en agent som i artikeln utesluter artikelförfattaren ur ett projekt på grund av att hon som kvinna tar för mycket plats. Han föreläser om destruktiva mansroller och feminism, och kopplas därmed med begreppet och verkar ”aktivt” för det. Ser vi till den textuella nivån så utsätter mannen kvinnan aktivt för någonting på grund av hennes kön, och hon blir en passiv mottagare. Den hycklande feministmannen utför ett förtryck, han står för feminismen så länge hans plats i världen inte hotas.

Detta påstående ges en stark modalitet, vilket gör att det framstår som sanning. Detta gör att den hycklande feministmannen framställs reproducera könsmaktsordningen (Gemzöe 2014, 82-83), trots sin epitet som feminist. Män ekvivalensgestaltas (Shetata, 2012, 328) att inte kunna stå för feminismen, egentligen. Ett till exempel på denna diskurs är *”Men kära hycklande feministmän därute; att vara feminist är mer än att tillskriva sig själv en epitet och använda fina ord. Det är en handling. Och i ert fall; ibland avstå från handling.”*. Debattören menar att de ”hycklande feministmännen” måste se över sitt sätt att se på feminist, för de handlingar de utför är hämmande, vilket går ut över kvinnorna. Här ges tillåtelse till en förändring, till att låta kvinnorna vara agenter och utmana könsmaktsordningen.

En annan artikel som reproducerar föreställningen om att du kan vara feminist på fel sätt är *Sluta klaga på andras frågor, feminister!* (Bergfeldt, 2016), även den artikeln publicerad i Aftonbladet. Redan i rubriken uppmanas feminister till att förändra sitt beteende och sluta klaga på andras frågor. Ser vi till den textuella nivån blir de mottagare och passiva i sammanhanget. Denna gång ligger fokus dock på kvinnor. Några exempel är meningarna *”Lyft det ni tycker är viktigt i stället för att vara bittra på era medsystrar”*, *”... jag är så trött på vissa feminister”* och *”Jag är trött på feminister som gnäller på andra feminister”*. Artikelförfattaren särskiljer olika typer av feminister. Det är inte alla feminister författaren är trött på, utan vissa. De som är feminist på fel sätt blir, om vi ser till den textuella nivån, agenten som utför handlingen att gnälla på andra feminister. Fler exempel på meningar är *”Först var det journalisten Anna E. Nachman som tyckte att menskonst är pinsamt...”* och *”Jag är med på att vi måste sluta hetsa kring kroppen, men jag förstår faktiskt inte hur man tänker sig att hetsen ska försvinna för att just feminister håller käften.”*. I dessa meningar är modaliteten stark, vilket stärker distanstagandet som författaren gör. Det framstår som sanning att dessa ”felaktiga” feminister hämmar feminismen i sig.

I *Det handlar inte om feminism, Amanda* (Jaksic, 2016), även det en artikel från Aftonbladet, beskrivs den vänsterriktade feminismen beskrivs som hycklari. Två exempel är *”Det är inte första gången vänstersidan inte lever som den lär!”* och *”Som du beskriver det kan det vara provocerande för dig att ditt parti som är i framkant med feminismen, inte praktiserar den fullt på det sättet ni väljer att tolka den.”*. Med hög modalitet till att börja med framstår det som faktum att vänstersidan gör annat än vad de säger sig stå för, men sedan i andra citatet framstår det mer som en spekulatation.

5.3 Produktionsförhållanden

Det som bör tas in i beräkningen är tidningarnas läsarantal. Betydligt fler tar del av Aftonbladets diskurser varje dag och dess plats som opinionsledare är betydligt mer etablerad i Sverige än Nyheter24s. Därav går det att säga att Aftonbladet har större dagordningsmakt och större påverkan på gemene persons verklighetsuppfattning. Det går att fråga sig hur stor inverkan Nyheter24 har. Aftonbladets består även av fler genrer och är mindre åsiktsbaserat. I och med att Aftonbladet också har en hel del nyhetstexter styrs dess urval av en nyhetsvärdering samt en mer saklig inställning. Nyheter24 styrs mer av opinion och vad som "trender" för tillfället. Det är en nätbaserad tidning som håller till på ett betydligt mer flytande forum. Det är en relativt ny plattform som från början anpassat sig efter dagens medievillkor. Nyheter24 har endast löpet på hemsidan. Aftonbladet är mer anpassad efter ett traditionellt tidningsupplägg då tidningen till en början endast var en papperstidning.

6. Slutdiskussion

6.1 Sammanfattning och slutdiskussion

Studiens syfte var att genom en kvantitativ innehållsanalys och en kritisk diskursanalys undersöka konstruktioner av begreppen feminism och feminist i Aftonbladet och Nyheter24 samt se i fall beskrivningarna och konnotationerna skiljer sig mellan tidningarna. Detta var för att se vilka och vad som faktiskt inkluderas i ett begrepp och en identitet som i många fall används för att föra fram budskapet om lika rättigheter och som står för en rörelse som arbetar för jämställdhet.

Frågeställningarna var: Vilka betydelser kopplas till begreppen feminist och feminism? Vilka subjekt kopplas till feminist och med vilka adjektiv beskriver texten dessa? I vilket sammanhang tas begreppet upp? Analysen påvisar att det främst finns två diskurser i texterna rörande begreppet feminism, samt en diskurs som påvisar en konfliktartad bild av identiteten feminist.

Ena av begreppet feminisms diskurser, vars mönster är tydliga i den kvantitativa analysen och som fördjupas i den kvalitativa, kopplar ihop feminism med jämställdhet och det beskrivs med ord och i sammanhang som associeras med aktivism, förändring och politiskt engagemang. Feminism associeras även med en kamp för att lyfta kvinnors rättigheter. Det beskrivs som en självklarhet och resultatet påvisar en stor likhet med Hanna Hannams och Lena Gemzöes definition av feminism, som beskriver det som en rörelse som erkänner kvinnans underordnade position i samhället och vill förändra den. Ett stort genomgående tema i just den diskursen är att feminism och jämställdhet framställs som synonyma, vilket kan vara problematiskt i det hänseendet att jämställdhet är ett ord med mindre politisk och ideologisk innebörd. Det kan eventuellt riskera att "urholka" feminismens associationer. Feminism kopplas även till aktivism, kvinnor och en politisk kamp, så det tåls också att fundera på ifall att associationen mellan begreppen istället gör att jämställdhet får en mer politisk innebörd i texterna.

Den utmanande diskursen är den diskurs som beskriver feminismen som sexistisk och manshatande. I den diskursen skapas det en mer stereotypisk bild av feminismen, och det som associeras med det beskrivs med specifika förstorade drag. Detta ofta i samband med att de som står för feminismen beskrivs som hycklare som inte alls kämpar för kvinnors rättigheter, utan för männens underordnad. De texter som påvisar den diskursen tar avstånd från feminismen. Om vi ser till gestaltningsteorin kan detta reproducera bilden av feminismen som hyckleri, vilket blir problematiskt då folk kan ta avstånd för någonting som vill främja lika rättigheter, och därav sätta käppar i hjulet för ett mer jämställt samhälle. Bilden av feminismen som hyckleri byggs på att diskursen även antyder att

någon kan vara feminist på fel sätt genom att fokusera på ”fel” frågor. Det är problematiskt då de som vill engagera sig kan uppfatta det som exkluderande. Ett förslag på hur det skulle kunna motverkas är att lägga fokus antingen på hur feminism bör vara istället för hur det inte ska vara, eller att mäns del i feminismen också lyfts fram mer kontinuerligt.

Trots att feminism associeras med jämställdhet så reproduceras könsmaktsordningen i identiteten feminists diskurs. I Nyheter24 beskrivs feminismen som passiv och som ett offer, samtidigt som identiteten feminist främst kopplas till att vara kvinna. Det gör att Nyheter24 enligt den kvalitativa analysen reproducerar den binära oppositionen där kvinnan är underordnad mannen, och därmed könsmaktsordningen. Aftonbladets diskursordning är mer spridd än Nyheter24s, och diskurserna kämpar mot varandra om meningsskapandet. Aftonbladet utmanar tidigare diskursiva praktiker mer och har betydligt större interdiskursivitet. Tidningen skapar nya associationer och utmanar maktrelationer. Kvinnan beskrivs till exempel som en aktiv aktör som kämpar för feminismen och lika rättigheter. Artiklarnas personer hade relativt stark ethos och meningarna som bygger upp diskursen har stark modalitet. När kvinnan ställs i relation till mannen blir hon dock passiv, vilket tyder på en viss reproduktion av könsmaktsordningen. Det kan det förminska vikten av ordets betydelse, då de ändå reproducerar strukturer som det ämnar att bekämpa. För att motverka detta skulle feminism exempelvis kunna skrivas mer om i sammanhang där det aktivt kämpas för någonting, snarare än att det utsätts för hat och motstånd.

I Aftonbladet inkluderas även män till viss del i den feministiska identiteten, dock är det oftast ett undantag och inte en regel. Exkluderingen av män kan anses som problematisk i och med att det är svårt att vilja kämpa för någonting en inte får vara en del av. Därför är det essentiellt att hitta balansen där män inkluderas utan att behöva skymma över kvinnorna. Ett annat mönster som kan ses i identiteten feminists diskurs mönster är att minoriteter (till exempel personer med annan hudfärg än vit, HBTQ-personer, funktionsnedsatta och dylikt) exkluderas, då de nästan aldrig diskuteras i samband med feminism. Det påverkar om människor kan identifiera sig med den feministiska identiteten eller inte. För att inkludera fler identiteter och människor bör det pratas öppnare om feminism, till exempel genom att inte specificera kön, hudfärg eller ursprung om det inte är nödvändigt. Eller att göra tvärtom, alltså specificera, men att arbeta för att öka representationen. Det skulle alltså kunna satsas mer på att intervjua ett bredare spektra av människor. I och med att Nyheter24 är öppnare för privatpersoner, finns det där en chans för vem som helst att skriva, och därav kanske öppna upp möjligheten för att inkludera fler. För att optimera en förändring skulle därför Aftonbladet kunna anamma Nyheter24s mer inkluderande

opinionsbildning, och Nyheter24 arbeta på att nämna begreppet i fler genrer som Aftonbladet gör.

6.2 Förslag på fortsatt forskning

För att ta studien ett steg längre skulle det i framtiden vara intressant att bland annat intervjua tidningarnas läsare, alltså de som faktiskt tar del av materialet och vars verklighetsbild påverkas av det. Då skulle fokus kunna ligga på hur de resonerar kring begreppet samt deras spontana tankar kring jämställdhet och feminism. Genom att intervjua dem skulle studien ges ett komplement och en mer enhetlig slutsats skulle kunna dras eftersom det då skulle kunna reflekteras mer över diskursernas konsekvenser. Det skulle dessutom lägga upp en bra grund för en jämförelse av uppfattningen av begreppen jämställdhet och feminism, samt se i fall läsarnas uppfattning skiljer sig från tidningarnas diskurser.

7. Källförteckning

7.1 Tryckta källor

Bauréus, Lisa. 2000. *Nyhetsmedia på Internet – journalisters förhållningssätt till Internet som medium*. Högskolan i Borås.

Berglez, Peter. 2010. *Kritisk diskursanalys*, i Bergström Göran & Boréus Kristina (red). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Andra upplagan. Lund. Studentlitteratur.

Burr, Vivien. 1995. *An Introduction to Social Constructionism*. Routledge. East Sussex

Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund.

Studentlitteratur AB.

Entman, Robert. 1993. *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. Vol.43(4), pp.51-58. *Journal of Communication*.

Fairclough, Norman. 1992. *Discourse and social change*. Cambridge. Polity press.

Fairclough, Norman. 1995. *Critical discourse analysis – The critical study of language*. Första upplagan. England. Longman Group Limited.

Fairclough, Norman. 2010. *Critical discourse analysis – The critical study of language*. Andra upplagan. England. Longman Group Limited.

Ghersetti, Marina 2004. *Sensationsjournalistikens mekanismer*. Nord, Lars och Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Första upplagan. Lund. Studentlitteratur AB.

Hadenus, Stig. Weibull, Lennart. Wadbring, Ingela. 2011. *Massmedier – press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. Tionde upplagab. Falun. Ekerlids förlag.

Hall, Stuart. 2013. *Representation - Cultural representation and signifying practices*. Andra upplagan. London. SAGE Publications Ltd.

Hannam, June. 2013. *Feminism*. Lund. Studentlitteratur AB.

Hirdman, Yvonne. 2001. *Genus – om det stabila föränderliga former*. Första upplagan. Malmö. Liber AB.

Krippendorff, Klaus. 2004. *Content analysis – An introduction to its methodology*. California. Sage Publications.

Littorin, Björn. Persson, Daniel. 2007. *It-verktyg för flerkanalspublicering*. Göteborgs universitet.

McCombs, M.E. & Shaw, D.L..1972. *The Agenda-Setting Function of Mass Media*. *The Public Opinion Quarterly*, vol. 36, no. 2, pp. 176-187.

Nilsson, Åsa. 2010. *Kvantitativ innehållsanalys*, i Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund. Studentlitteratur AB.

Shehata, Adam. 2012. *Medierna och makten över publiken*. Nord, Lars och Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. Andra upplagan. Lund. Studentlitteratur AB.

Siljendal, Erika. 2014. ”Jag tycker att dagens feminism är väldigt självcentrerad och ego” – en kritisk diskursanalys av programmet *Fittstim – min kamp*. Stockholms universitet.

Van Zoonen, Elisabet A.1992. *The Women's Movement and the Media: Constructing a Public Identity*. New York. European Journal of Communication..

Winther-Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise. 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund. Studentlitteratur AB.

7.2 Elektroniska källor

Carlsson, Eric. 2014. *Så växte Feministiskt initiativ över 4 procent*.
<http://www.expressen.se/nyheter/val2014/sa-vaxte-feministiskt-initiativ-over-4-procent/> 26 maj. (Hämtad 2016-03-22).

KIA-Index. 2016. Webb, vecka 12. http://www.kiaindex.se/sok/?site_name=&category=3&kyear=2016&kweek=13§ion=1&hide_networks=&filter=1
http://www.tns-sifo.se/media/589333/orvesto_konsument_2015_3_uppr_knade_1000-tal_.pdf

Larsson, Zara. 2015. *I tydlig punktform ska jag här förklara*.
<http://www.zaralarsson.se/2015/06/30/tydlig-punktform-ska-jag-har-forklara/> 30 juni.(Hämtad 2016-03-22).

Liberalerna. *Liberal feminism*. <https://www.liberalerna.se/liberalismen/liberal-feminism/> (Hämtad 2016-03-22)

Nationalencyklopedin, *Feminism*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/feminism> (hämtad 2016-02-26)

Nyroos, Elliot. 2015. *Feminismen har gått för långt nu*. <http://nyheter24.se/debatt/788622-feminismen-har-gatt-for-langt-nu> 3 februari,(Hämtad 2016-03-22).

Riksdagsarkivet. *Kvinnans rösträtt*. <https://riksarkivet.se/kvinnans-rostratt> (Hämtad 2016-03-22)

Socialdemokraterna. *Jämställdhet*. <http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/Var-politik-A-till-O/Jamstalldhet/> (Hämtad 2016-03-22)

7.3 Lagar

Proposition 1975/76:92 Om utbyggnad av barnomsorgen.

Proposition 2014/15:124 En mer jämställd föräldrapenning.

7.4 Artiklar, kvalitativa analysen

7.4.1 Nyheter24

Lindström, Emma. 2015. *27-åring frias – trots ”feminister borde få kniv i fittan”*. 30 september. <http://nyheter24.se/nyheter/brott-straфф/812056-frias-feminister-kniv-fittan-dom-nathat> (hämtad 2016-05-15)

Blanco, Quetzala. 2016. *Jenny Strömstedt: Våra skönhetsideal är helt störda*. Nyheter24. 23 mars. <http://nyheter24.se/noje/kandissverige/836046-jenny-stromstedt-vara-skonhetsideal-ar-helt-storda> (hämtad 2016-05-15)

Eriksson, Eva. 2016. *Låt mig berätta ett och annat om feminism*. Marcus Birro. 10 mars. <http://nyheter24.se/debatt/833966-eva-18-lat-mig-beratta-lite-om-feminism-marcus-birro> (hämtad 2016-05-15)

Södrin, Elin. 2016. *Därför visar vissa kvinnor bröstet offentligt*. 6 februari. <http://nyheter24.se/debatt/828698-darfor-visar-vissa-kvinnor-brosten-offentligt> (hämtad 2016-05-15)

Tomsson, Viktoria. 2015. *”Tre främmande män har följt efter mig den senaste månaden”*. 11 augusti. <http://nyheter24.se/debatt/806410-tre-frammande-man-har-foljt-efter-mig-den-senaste-manaden> (hämtad 2016-05-15)

Bjernhagen, Lisa. 2015. *Gör det verkligen så ont att ställa sig på de utsattas sida?* 29 september. <http://nyheter24.se/debatt/811856-gor-det-verkligen-sa-ont-att-stalla-sig-pa-de-utsattas-sida> (hämtad 2016-05-15)

Gerdén, Leo. 2015. *Feminister ser på män på samma sätt som SD ser på invandrare*. 17 september. <http://nyheter24.se/debatt/810540-1-feminister-ser-pa-man-pa-samma-satt-som-sd-ser-pa-invandrare-feminism-jamstalldhet> (hämtad 2016-05-15)

7.4.2 Aftonbladet

Holmqvist, Anette. 2015. *Stefan Löfven lyfte fram feministiska profiler*. 10 augusti. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/article21234650.ab> (hämtad 2016-05-15)

Schulin, Amanda. 2016. *Han kallar sig feminist – men låt dig inte luras*. 22 januari. <http://www.aftonbladet.se/debatt/article22133339.ab> (hämtad 2016-05-15)

Dinamarca, Rossana. 2016. *Inför feminism i skolan för killar*. 7 mars. <http://www.aftonbladet.se/debatt/article22395804.ab> (hämtad 2016-05-15)

Joelsson, Filip. 2016. *Kissie: ”Jag är feminist”*. 3 februari. <http://www.aftonbladet.se/nojesbladet/klick/article22198271.ab> (hämtad 2016-05-15)

Jaksic, Antonia. 2016. *Det handlar inte om feminism, Amanda*. 25 januari.

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article22146867.ab> (hämtad 2016-05-15)

Bergfeldt, Carina. 2016. *'Lite för kvinnlig' tänkte jag – och var inte ensam*. 26 januari.

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/carinabergfeldt/article22149924.ab> (hämtad 2016-05-15)

Blomberg, Hilda Dean. 2015. *Sluta klaga på andras frågor, feminister!* 15 oktober.

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article21589935.ab> (hämtad 2016-05-15)

8. Kodschema

Vilket datum publicerades artikeln?

I vilken plattform?

Aftonbladet, tryckt version.

Aftonbladet, nätupplaga.

Nyheter24

Vilken typ av artikel är texten?

Notis – Text kortare än 800 tecken.

Debattartikel – definierad som debattartikel.

Nyhetsartikel – rapporterade nyhetshändelse, händelser. Utan explicita åsikter från artikelförfattaren.

Intervju – Intervju med specifik person i texten. Skillnad från personporträtt: Annat fokus än personen i fråga.

Personporträtt – Intervju med specifik person med fokus på denna.

Ledare – Definierad som ledare.

Krönika – Text skriven av skribent, definierad/innehåller åsikter/uppmaning.

Insändare – Definierad som insändare, inskickad av privatperson/politiker.

Vilket tema/huvudfråga har artikeln? - Det primära.

Minne – Texten fokuserar på en tillbakablick i historien, antingen en händelse, någons liv eller dylikt.

Kultur – Kulturen i fokus, i den benämning som ex konst/klassisk musik

Hat – Hat mot människor i fokus. Vad hatet handlar om sekundärt.

Nöje – Fokus på kändisskvaller, populärkulturella fenomen som film, tv, musik och tv-spel och liknande.

Politik – berör en specifik politisk ståndpunkt, refererar till förändring, eventuellt politiska partier samt hur Sverige styrs.

Samhälle – texten berör någonting i samhället, till exempel normer, attityder eller/och reaktioner på olika situationer.

Sport – texten handlar om sport.

Journalistik – Journalistik är huvudtemat, alltså dess roll i samhället eller hur det är på redaktioner.

Feminism – Begreppet feminism i fokus och diskuteras eller/och tydlig koppling till någon sort feminism.

Jämställdhet – jämställdhet, sexism och ojämlikheter i fokus. Feminism nämns bara i förbifarten eller har ingen betydande roll för resonemanget. Kan dock ändå vara en central del, men det är inte den huvudsakliga tesen.

Framgång./lyckas – Artikeln fokuserar på att berätta en historia om hur en person/händelse/sak lyckats och dess framgångshistoria.

Övrigt/kan ej avläsas – Artikelns tema passar inte in i någon av de övriga alternativen.

Är begreppet feminist eller feminism textens huvudämne?

Ja – Någon av dem diskuteras och återkommer löpande i texten, återkopplas till textens huvudtema.

Nej – Begreppet nämns endast eller används för att beskriva en specifik person/grupp/ämne.

Beskriver artikeln feminism/feminist som positivt eller negativt?

Positivt – Texten framhäver begreppen som någonting som hjälper, förändrar till det bättre eller associerar sig stolt med det.

Negativt – Texten framhäver begreppen som någonting som försämrar samhället och personers levnadsförhållanden, de vill inte associera sig med begreppet eller tar avstånd från det.

Neutralt/kan ej avläsas – Antingen framgår inte ståndpunkten, nämns bara i förbifarten eller tar artikeln upp begreppen ur både en positiv och negativ aspekt som enligt tidigare definitioner.

Vilket kön kopplas feminist till?

Kvinna - Personen/personerna som anses vara benämns som hon/henne, kvinna/kvinnor eller talar om ett ”vi kvinnor” eller ”jag som kvinna. Namn avläses inte.

Man – Personen/personerna som anses vara benämns som han, man/män eller talar om ett ”vi män” eller ”jag som man. Namn avläses inte.

Både män och kvinnor – Både man och kvinna anses vara feminist. Inga andra könsmöjligheter nämn.

Könsöverskridande – artikeln kopplar aktivt feminist till fler kön än man och kvinna.

framgår ej – Kön framgår inte.

Hur beskrivs feminism/feminist?

För jämställdhet – Kopplas till jämställdhet, antingen mellan könen eller rent allmänt.

Aktivism – Någon av orden kopplas till politisk eller moralisk aktivism.

Makt – Feminism/feminist likställs med makt.

Samhällskritisk – Orden kopplas till att vara kritisk mot samhället.

Utbildad – Feminism/feminist kopplas till utbildning.

Självklarhet/viktigt – Kopplas till att vara viktigt eller en självklarhet.

Åsikter – Anses gå hand i hand med åsikter, debatter och tyckande.

Minoritet – Ej norm inkluderas, som till exempel olika etniciteter, HBTQ osv.

Vänstern – Kopplas till vänsterideologi, exempelvis socialliberalism, marxism, vänsterpartiet osv.

Liberal – Kopplas till en liberal ideologi, kapitalism osv.

Hycklare – kopplas till att vara en del av det begreppet står emot, till exempel sexism, hat och lögner.

Stereotyp – Kopplas till olika av de stereotypa dragen som Goetzöe pratar om i teorin.

Ej specificerat/övrigt – Antingen kopplades begreppen till enskilda specifika fall eller gick inte ett resultat att utläsas.

Bemöter artikeln negativitet mot feminism?

Ja – Artikeln tar upp hat och kritik mot feminism och bemöter dem.

Nej – artikeln nämner inte hat och kritik mot feminism.